

BIR SİYASAL PARTİNİN GİZLİ YAZIŞMALARI

OLAY YARATACAK BELGELER

Binlerce insanın kaderiyle ilgili kararları kimler nasıl alıyor?

Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZAR 4 MAYIS 1980
10 LIRA

Sokakta oynarken öldürülen çocuğu "terörist" ilan ettiler

Fetihtepe Ortaokulunda öğretmen ve arkadaşlarının gözyaşları arasında cenazesi kaldırılan Hasan, örnek bir öğrenci idi.

●

Hasan Eyüboğlu'nun öldürülmesi mahalle halkı arasında büyük üzüntüye yol açtı. TRT'nin öğrenciyi "terörist" olarak tanıtması ise büyük tepkiye yol açtı.

■ Evinin önünde voleybol oynayan Hasan Eyüboğlu, jandarmanın açtığı rastgele ateş sonucu başından vurulmuştu

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Bayrampaşa'da sokakta oynarken, jandarma tarafından kaza kurşunu ile vurularak öldürülen 14 yaşındaki bir ortaokul öğrencisi, "terörist" ilan edildi.

Jandarmanın 1 Mayıs'ta bazı gruplarla giriştiği çatışmalarla ilgili olarak, TRT ve hükümet yanlısı basın yaptığı yayında Hasan Eyüboğlu adlı ortaokul öğrencisinin "dur emrine uymayarak, jandarmaya silahla ateş ettiğini" bunun üzerine açılan ateş sonucu öldürüldüğünü ileri sürdü.

GERÇEK NEYDİ?

Olayın görgü tanıkları, 28 Nisan günü Bayrampaşa parkı civarında bazı kişilerin bildiri dağıttıklarını, kendilerine engel olmak isteyen üç jandarmayı görünce de kaçmaya başladıklarını

(Devamı sa. 6. sü. 4'de)

Emniyet Genel Müdürlüğünün 1944 yılında hazırladığı "Irkçılık ve Turancılık" raporunu açıklıyoruz

İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinde görülen 1944 Irkçılık Davasında Nihal Atsız (ayakta) sorgu verirken. Davanın sanıkları arasında Alparslan Türkeş de yer alıyordu. (ön sırada, soldan ikinci)

«Irkçılar ordu içinde taraftar bulmaya çalışıyor»

MAHKEME BELGELERİYLE TÜRKÇÜLÜK MASKESİNİN ARDINDAKİ IRKÇILIK

Nihal Atsız: «Irkçı ve Turancıyım»

TÜRKÇÜLÜK", "Türk milliyetçiliği", "Turancılık"... Bu sözler 1944 yılında Nihal Atsız, Reha Oğuz Türkkan, Alparslan Türkeşlerin ağızlarından düşmeyen kelimelerdi. O fikirlerin takipçisi olduğunu ilan eden MHP de bugün aynı kelimeleri kullanıyor, aynı sözleri tekrarlıyor. Neydi Atsız'ın, Türkkan'ın, Türkeş'in "milliyetçiliği?"

Aşağıda 1944 yılında Sıkıyönetim Mahkemesinde yapı-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

TÜRKİYE İkinci Dünya Savaşı yıllarında yoğun bir ırkçılık çalışma ve propagandasına sahne oldu. İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü 1944 yılında ırkçılık ve Turancılık faaliyeti ile ilgili olarak bir rapor hazırladı. 41 sayfa tutan ve Emniyet Genel Müdürlüğü Şube 1-B.3 ve 11243-39/3 dosya numaralı, "Irkçılık ve Turancılara Ait Rapor" başlığını taşıyan belge "gizli"lik ifadesi olan çift ay damgalı.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 4 Eylül 1947 günlü Cumhuriyet Savcılığına gönderdiği yazıda şunlar belirtiliyor;

"Cumhuriyet Savcılığına, Ankara

"C: 26/8/1947 günlü ve 5/16399 sayılı yazıya.

"Irkçı ve Turancılara ait olup Sıkıyönetim Komutanlığına yazılan ve bir örneği 22/8/947

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

TİKP, 1 Mayıs'ı Gebze ve Çorum'da toplantılarla kutladı

TİKP Gebze İlçesinin Belediye Sinemasında düzenlediği 1 Mayıs toplantısı coşkulu bir hava içinde geçti.

GEBZE (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Çorum İl Örgütü ve Gebze İlçesi 1 Mayıs İşçi Bayramını birer toplantı düzenleyerek kutladılar.

Gebze'de Belediye Sinemasında yapılan ve coşkulu bir hava içinde geçen toplantıya 300'ü aşkın emekçi katıldı. Toplantı boyunca Gebze meydanına ve çevreye hoparlörle yapılan yayını ise kalabalık bir halk topluluğu ilgi ile dinledi. Türkiye çapında 1 Mayıs'ın terör ve baskı olayları ile içiçe geçtiği bir dönemde düzenlenen bu toplantının düzenli bir şekilde cereyan etmesi ve hükümetin işçi haklarına yönelik tehditlerinin kararlı bir şekilde protesto edilmesi Gebze'nin emekçi halkı tarafından memnuni-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

YORUM

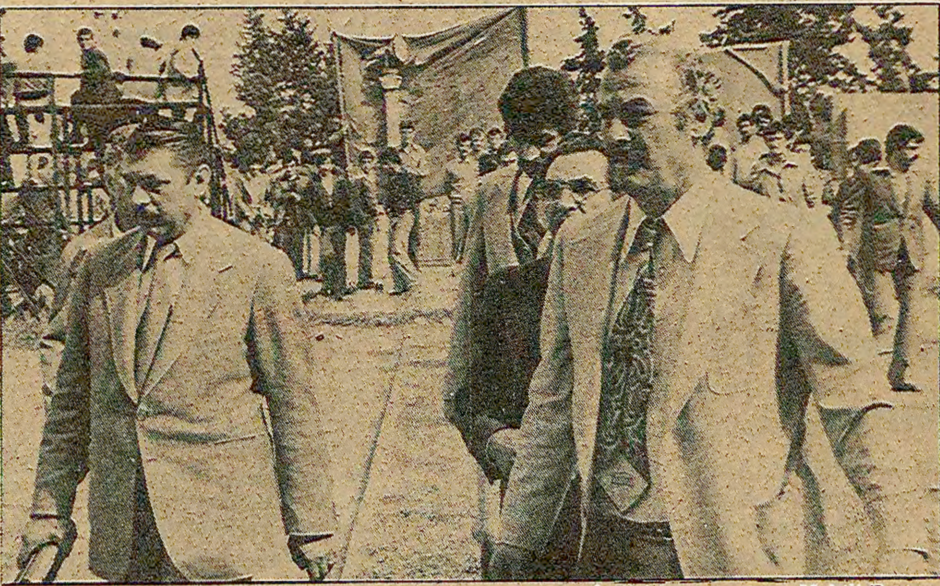
Biraz düşününüz

1 Mayıs'ta Taksim Alanında göndere Alay sancağı çekilmiş, askeri bando marşlar çalmış, askerler "gösteri" yapmış.

Başka günler, başka vesilelerle yapılagelen ve öyle günlerde herkesin doğal karşıladığı tutumları, 1 Mayıs gibi özel bir günde bu tarzda sergilemek ve "bir anlam" vermek isteği niye? Kime karşı neyin gösterisi yapılıyor?

Anarşiye karşı, üç buçuk teröriste karşı mücadele başka şey, milyonlarca emekçinin, bu memleketin öz evlatlarının ve sahiplerinin

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

DİSK'in Mersin Mitinginden sonra gözaltına alınan DİSK Genel Başkan. Vekili Rıza Güven (arakada, gözlüklü), Demirel'in eski koruma amiri ve şimdiki Mersin Emniyet Müdürü Mustafa Erdoğan tarafından götürülüyor. (Fotoğraf: AYDINLIK)

İşçiler evlerinden toplanıyor

GÖZALTINA ALINAN SENDİKACI VE İŞÇİ SAYISI 400'Ü BULDU

■ Sıkıyönetim yetkilileri, gözaltına alınmaların dün de devam ettiğini, savcıların hafta sonu da ifade almayı sürdüreceğini açıkladılar.

■ DİSK, gözaltına alınanların çoğunun nerede olduğunun bilinmediğini ve haberleşmenin yasaklandığını belirtti.

Yazısı 6. sayfada

İzmit'te iki tren çarpıştı: 16 ölü, 38 yaralı

KOCAELİ (AA)

İZMİT'te Seka tesisleri yakınında meydana gelen tren kazasında 14 kişi öldü, 38 kişi yaralandı. Ölü sayısının artmasından korkuluyor.

Cumartesi sabahı saat 09.00 sıralarında Gebze'den Adapazarı'na gitmek üzere Derince'den hareket eden motorlu tren Seka tesisleri yakınına geldiğinde henüz tesbit edilemeyen bir nedenle Adapazarı'ndan İstanbul'a gitmekte olan yolcu treniyle çarpıştı. İlk bilgilere göre, kaza sırasında 13 kişi hemen öldü, bir yaralı da hastaneye yetiştirilemeden yolda hayatını kaybetti.

Bakanlığıyla ilgili çalışmaları denetlemek üzere Sakarya'da bulunan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Münif İslamoğlu, Kocaeli Valisi Celal Kayacan ve Emniyet Müdürü Fikret Tim ile birlikte olay yerine giderek bilgi aldı.

Vali ve emniyet müdürü, kazada ölenlerin kimliklerinin henüz saptanamadığını, yaralıların da tedavi için çeşitli hastanelere gönderildiğini belirttiler.

Bakanın iddiasına göre

Yöneticiler sürülünce, okullarda anarşi bitmiş!

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Gazeteciler Cemiyetinde basın toplantısı yapan Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy, yöneticileri değiştirdikleri okullarda anarşik olayların sona erdiğini iddia etti.

24-25 Aralık 1979 tarihinde, Kahramanmaraş olaylarını protesto eden öğretmenlerden 4 bin 800'ünün açığa alındığını söyleyen Fersoy, 1 Mayıs nedeni ile 29-30 Nisan tarihlerinde okullara anarşik eylemler sokulmak istendiğini öne sürerek, "Disiplin cezaları süratle verilecek, mü-

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

AP'li Kemal Doğan: "Katılamıyoruz, ancak yürekten destekliyoruz"

Bakanlar, ırkçıların mitingine katılmaktan son anda vazgeçti

■ Kayseri Valisinin emriyle gözaltına alınan TİKP İl Başkanı tutuklandı.

KAYSERİ (ÖZEL)

KAYSERİ'de MİSK'in düzenlediği mitinge gelmeleri beklenen AP milletvekilleri ve bakanları son anda katılmaktan vazgeçtiler. Başbakan ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, daha önce yaptığı açıklamada kendisinin çok meşgul olması nedeniyle mitinge katılamayacağını bildirmiş ancak hükümeti ve

(Devamı sa. 6 sü. 9'da)

Kayseri Valisinin kanunsuz tutumu

Hasan Yalçın

BU yazıya başladığım saatlerde TİKP Kayseri İl Başkanı İsmail Şengül ve Partimizin 8 yönetici ve taraftarı halen gözaltında tutuluyordu. Kayseri Valisinin İçişleri Bakanlığına verdiği bilgiye göre arkadaşlarımız hakkında 141-142. maddeden dava açılmaya çalışılıyor.

Olay şu: 1 Mayıs günü polis hiç bir gerekçe ve yasal dayanak göstermeden TİKP'nin Kayseri il binasını basıyor ve orada bulunan 93 kişiyi sille tokat arabalara doldurup götürüyor. Daha sonra dayak ve hakaret devam ediyor. Emniyet Müdürünün bize söylediğine göre bütün bunlar Vali Babür Ünsal'ın emriyle yapılıyor. İl Başkanı İsmail Şengül, İl Yöneticimiz Ömer Çalış, Merkez İlçe yöneticilerinden Necati Korkmaz ve Zeki Ok'la Aydınlık Kayseri muhabiri İhsan Şimşek ve DLB Başkanı Akif Şimşek ciddi şekilde yarala-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

MHP'lilerin yaraladığı CHP Adana İl Başkanı öldü

ANKARA (ÖZEL)

17 Nisan tarihinde yazıhanesinden evine giderken, komandoların silahlı saldırısı sonucu ağır yaralanan, CHP Adana İl Başkanı avukat Ahmet Albay, tedavi görmekte olduğu Ankara Numune Hastanesinde öldü.

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

OLAYLAR / SORUNLAR / GÖRÜŞLER

Bir ulusal bayramı kutladık ama...

Ruşen Özgül

TBMM'nin kuruluşunun 60. yılını tüm ülkede ve ülkemize yakın yörelerde Ulusal Egemenlik Bayramı ve ülkemizle birlikte tüm dünyada Çocuk Bayramı olarak kutladık.

Kanımızca ve sanımızca tüm ülkemizde ve kutlandığı ülkelerde 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı sessiz, huzur ve güvenlik içinde geçmiştir amma biz ilçemizde, Yalvaç'ta böyle bir savı ortaya koyamıyız.

İzleyebildiğimiz ve ortaya koyabileceğimiz kadarıyla 23 Nisan Bayramı için özel hazırlıklar yaptığını saptadığımız MHP'liler ve onun ikiz kardeşi ÜGD veya yeni moda adıyla Ülkü Yolu Derneği mensupları, başlarında ilçe yöneticileri olduğu halde eyleme giriştiler. Ve bu kuruluş ve kişilerin eylemlerine ne kadar üzücüdür ki, yöneticilerimiz ve güvenlik kuvvetlerimiz görmezden geldiler. Daha doğrusu devlet gözünü ve kulağını kapattı bu karanlık amaçlı davranışlar için.

Sağduyu sahibi kişiler, demokrat kişiler devleti aradı aramasına ama ne varki, devleti bulamadığı gibi bazı devlet güçlerini de onların yanında görmekten devletimiz adına büyük üzüntü duydu.

Saptayabildiğimiz kadarıyla Yalvaç'ta bir 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını nasıl kutladık açıklamaya çalışalım:

Geceyarısı eylemi...

Bir tanığımızın belirttiğine göre 22 Nisan Salı akşamı ilçemiz Çınaraltı mevkiinde 15-20 kişilik ÜGD'li ve MHP sempatizanı kişilerce gecenin geç saatlerinde siyasal içerikli marşlar söylendiği ve slogan attıkları halde, o yörede görevli güvenlik kuvvetlerinin olay yerinden adeta korkarcasına kaçtıkları ve kendilerine engel olmadıkları saptanmıştır. (Olay aynı gece saat 01.00 sıralarında meydana gelmiştir.)

Alan abluka altında...

23 Nisan 1980 Çarşamba sabahı törenler başlamadan çok az bir süre önce, saat 09.00-09.30 sıralarında başlarında MHP Yalvaç İlçe Başkanı ve ÜGD İlçe Başkanı ve yöneticileri olduğu halde bayram alanının çevresi çoğunluğunu lise, üniversite ve lise beklemeli öğrencilerden oluşan gruplar tarafından abluka altına alınmaya başlandı ve amaçlı olaylar çıkartılmak için ne gerekiyorsa yapılmak için komandolara kendilerince büyük yetkiler verildi. Bu sırada bayram alanı yöresinde bulunan Belediye Parkı -ki genellikle demokrat kişilerin devam ettikleri yerdir- kontrol altına alındı.

Sürekli çalınan marşlar...

Bayram alanında ve çevresinde bazı ard niyetleri taşıyan eylemler koymak isteyen MHP'liler bayram alanı yakınında bulunan MHP İlçe Binası ve ÜGD binasına pankartlar asıp slogan atarken tören sırasında siyasal içerikli marşlar, hem de bayram alanında duyulacak ve bayramı sabote edecek biçimde çalmaya devam ettiler.

Hopla bozkurt...

Yöneticilerin, özellikle Atatürk Lisesi yöneticilerinin amaçlı davranışları sonucu Atatürk Lisesi öğrencilerine Bozkurt, MHP, üç hilal rozetleri dağıtılıp yakalarına taktırıldı. Bayram törenlerinde görev alan bando takımının davul ve trampetlerine MHP, Hopla Bozkurt yazıları yazıldığı halkımız tarafından gözlemlendi. Bazı demokrat görüşlü, sağduyu sahibi halkımızın itirazları dikkate alınmadı.

Öğretmenlere saldırı

23 Nisan törenlerinde resmi geçitten sonra Atatürk Lisesine kadar gitmenin böyle bir ortamda anlamsız olacağı, bozkurtlu, üç hilalli, siyasal içerikli marşlarla yönetilen bayramda, tamamen siyasal amaç güdülen böyle bir ortamı fırsat bilen bazı faşist güçlerin amaçları ilgililere duyurulduğu halde, Atatürk Lisesi Müdürünün bir iftirası meydana çıktığı halde göz yumulmuş ve Atatürk Lisesine kadar gitmekle saldırıya açıkça uğrayacaklarını bildiren demokrat görüşlü öğretmenlerin şikayetleri dikkate alınmamıştır. Okul dönüşü Yalvaç Müzesi civarında bu öğretmenler faşistlerin toplu saldırısına uğramışlar ve saldırıyı gören güvenlik kuvvetlerine mensup polisler olaya müdahale etmemişlerdir.

Saldırı olayı emniyete duyurulduğu halde emniyet gerekli ilgiyi göstermemiştir.

İşgal

Tüm bu olaylardan sonra 23 Nisan törenleri bitiminde MHP ve ÜGD'li çoğunluğunu lise öğrencilerinin oluşturduğu faşist grup salt olay çıkartmak için, genellikle demokrat kişilerin devam ettiği Belediye Parkını olay çıkartmak amacıyla işgal etmişler, güvenlik kuvvetleri buna dahi seyirci kalmıştır.

Yollara binalara yazılan yazılar

23 Nisan Bayramı sırasında olay yaratamayan, öğretmenlere saldıran bu gruplar, ilçemizdeki bazı yollara ve binalara kireç, yağlı boya ile çeşitli biçimde sloganlar yazmışlardır. Bu slogan ve yazılar bir öğretmen ve polis nezaretinde yazılan yazılar şöyledir. ''Başbuğ Türkeş'', ''MHP, ÜGD'' ''Kanımız Aksada Zafer İslamın.'' ''Ülkücüler Geliyor''.

İzlediğimiz ve gözlemlediğimiz kadarıyla bu yazı ve sloganlar Alemdar İlkokulundan başlayıp Hüyüklü yoluyla Isparta yolu üzerindedir.

CHP ilçe örgütünün kaymakamı ziyareti

İlçemizde 23 Nisan Bayramı ve öncesi ile sonrası meydana gelen olaylarda devleti aradıklarını belirten CHP Yalvaç İlçe Örgütü, durumu iletmek üzere İlçe Kaymakamını ziyaret ederek ne gibi bir işlem yapılıp önlem alındığı konusunda görüşme yapmıştır. Devletin baki olması gerekirken bazı karanlık düşünceli kişi ve kuruluşlar hakkında, özellikle güvenlik kuvvetleri konusunda dilek ve şikayetlerini belirtmişlerdir.

Ve biz bir 23 Nisan'ı bu koşullarda kutladık. Bilemeyiz başka il, ve ilçelerimiz... nasıl kutladılar...

düşünce dünyası

«BUHRAN VE SAVAŞ HALİ YASA TASARISI» VE ANAYASA

Necmiye Yükselen
(Avukat)

Geçtiğimiz günlerde yapılan açık oturum ve toplantılarla Anayasada değişiklik yapılması gerektiği konusunda kamuoyu oluşturulmak istendiği anlaşılmaktadır.

Demirel hükümeti, Anayasada değişiklik yapmak amacındadır. Hükümetin bu amacı gerek toplantılarda gönderilen mesajlardan gerekse televizyon ve radyoda toplantıların verdiği biçiminden açıkça anlaşılmaktadır. Demirel hükümeti Anayasada yapacağı değişikliklerle esas olarak temel hak ve özgürlükleri kısıtlamayı düşünmektedir. Yine aynı amaçla bir yasa tasarısı hazırlanmıştır. "Buhran ve Savaş Hali Yasa Tasarısı" olarak adlandırılan bu tasarı Anayasaya aykırıdır ve hukuki bir temele dayandırılması mümkün değildir.

Tasarının Anayasaya aykırılığı

Tasarının 1. maddesinde "Bu kanun savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi halinde Sıkıyönetim ilanına lüzum kalmaksızın kişi hak ve hürriyetlerini Anayasanın 11. maddesi çerçevesinde kısıtlayacak yetkiler ile bunların kullanılmasını düzenler" denmektedir.

Bu yasanın hukuki temeli olarak gösterilmek istenen Anayasanın 11. maddesi 1. fıkrasında temel hak ve hürriyetler "Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak ancak kanunla sınırlanabilir" denmektedir. Yasalar özgürlükleri sınırlasa bile bu sınırlamanın "Anayasanın sözüne ve ruhuna" uygun olması gerekir.

Anayasada özgürlüklerin kısıtlanacağı ileri sürülen önlem biçimi "Olağanüstü Yönetim Usulleri" başlığı altında 124. maddede düzenlenen sıkıyönetimdir. Anayasada, sıkıyönetim dışında özgürlüklerin kısıtlanabileceği daha başka bir yönetim biçimi öngörülmediğinden böyle bir yönetim biçimine temel teşkil edecek bir hüküm de yoktur. Tasarıyla ise sıkıyönetim ilanı dışında temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanabileceği hatta tamamen ortadan kaldırılabileceği bir yönetim biçimi öngörülmektedir.

Bu durumda tasarı, Anayasanın "sözüne ve ruhuna uygun" olmadığı için Anayasanın 11. maddesine ve yine bu tasarının Anayasaya aykırı olamayacağını hükme bağlayan 8. maddesine aykırıdır.

Anayasanın 11. maddesinin 2. fıkrasında "Kanun temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunamaz" denmektedir. Yani hangi nedenle olursa olsun getirilecek bir sınırlama, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmamalı, onları anlamsız hale getirerek ortadan kaldırmamalıdır. Bir hakkın ya da özgürlüğün özüne dokunmak demek o hakkın ya da özgürlüğün kullanılmasını ciddi olarak yasaklamak, üstü kapalı bir şekilde kullanılmaz hale getirmek ya da hakkın kullanılmasını ciddi bir biçimde güçleştirip amacına ulaşmasını önleyici veya etkisiz ortadan kaldırıcı hükümler getirmektir.

Tasarıya bu açıdan da bakıldığında temel hak ve hürriyetleri değil kısıtlamak ortadan kaldıracak hükümler içerdiğinden Anayasanın 8. ve 11. maddelerine aykırılığı açıkça görülmektedir.

Anayasamız, Başlangıç İlkelerinde Anayasanın amacının "Demokratik hukuk devletini" kurmak olduğunu belirtmiştir. Devlet iktidarını kullananlar davranışlarında Anayasanın bu ilkesine uymak zorundadırlar.

Hukuk devleti demek yasaların Anayasaya uygunluğu demektir. Yönetim organlarının Anayasaya uygun kuralları uygulaması ve hukuk düzenine bağlı kalmasıdır.

Oysa bu tasarının Anayasaya aykırı olduğu, kanunlaşması halinde Bakanlar Kuruluna Anayasaya aykırı kuralları uygulama olanağı vereceği bellidir. Ayrıca tasarının 2. maddesi hükümetin sınırsız yetkilerle donatılmasına ve ülkeyi dilediğince yönetmesine olanak verecek biçimde hazırlanmıştır. 2. madde Bakanlar Kurulunun "Buhran halinin" varlığında yasanın uygulanmasını Meclisin onayına sunacağını sözde hükme bağlamıştır. Ancak, Meclisin onayına kadar Bakanlar Kurulunun kararları geçerli olacaktır. Bakanlar Kurulunun buhran halinin varlığına karar verdikten sonra bu durumu ne zaman Meclisin onayına sunacağı ise bir süreyle sınırlandırılmamıştır. Tasarının bu haliyle Bakanlar Kurulunun istediği kadar uzatabileceği bir süre için, Meclisi bertaraf ederek bütün hak ve özgürlükleri ortadan kaldıracak, ülkeyi dilediğince yönetecektir. Böylece Anayasanın hukuk devleti ilkesi de çiğnenmektedir.

Yasanın gerekcesi hukuki temellere dayanmamaktadır

"Buhran ve Savaş Hali Yasa Tasarısı" basında açıklanan gerekçesinde bu yasanın Anayasanın 124. maddesinin son paragrafına dayanılarak çıkarılacağı, bu paragrafın kişi hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasını sağlayacak kanunların çıkarılmasına olanak verdiği ileri sürülmektedir. 124. madde Anayasada temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanabileceği en ileri önlem biçimi olan sıkıyönetim halini düzenlemektedir. Bu maddede sıkıyönetimin ilan gerekçeleri tek tek sayılmış ayrıca sıkıyönetim ilanının Bakanlar Kurulu tarafından hemen Meclisin onayına sunulacağı ve sıkıyönetimin en çok iki aylık bir süre için ilan edileceği, her defasında da iki ayı aşmayacak süreler için uzatılabileceği hükme bağlanmıştır. 124. maddenin son paragrafında da sıkıyönetim halinde özgürlüklerin kanunla kısıtlanabileceği hükme bağlanmıştır. Ancak Anayasaya göre sıkıyönetim ilanında bile hakların ve özgürlüklerin kısıtlanmısı sıkıyönetim ilan edilirken gösterilen gerekçeye uygun, o amacı sağlayacak ölçüde ve genişlikte olmalıdır. Yani özgürlüklerin hangilerinin ne ölçüde sınırlanabileceği sıkıyönetimin ilan gerekçesine bağlıdır.

Tasarı ile sıkıyönetimden daha ileri yeni bir olağanüstü yönetim biçimi getirilmektedir. Üstelik bu yönetim biçimi sıkıyönetim halinde özgürlüklerin kanunla sınırlandırılacağını belirten Anayasanın 124. maddesinin son paragrafına dayandırılmak istenmektedir.

Demirel hükümeti Anayasanın 124. maddesinin bütünlüğünü bozarak tamamen keyfi bir yorumla tasarıya hukuki gerekçe bulmaya çalışmaktadır.

Tasarının gerekçesinde ayrıca Anayasanın 124. maddesine dayanılarak çıkarılan Sıkıyönetim Kanununun ihtiyaca cevap vermediği belirtilmekte ve "yalnız savaş zamanına münhasır tutulduğu cihetle savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi (buhran) halinde uygulama imkanları bulunmamaktadır'' denmektedir. Oysa Anayasanın 124. maddesi "savaşı gerektirecek durumların varlığında'' sıkıyönetim ilan edileceğini açıkça hükme bağlamıştır. Tasarının gerekçesine göre "buhran'' hali ile''savaşı gerektirecek durumların'' aynı kavramlar olduğu belirtilmiştir. Bu durumda buhran halinin varlığında da Anayasaya göre sıkıyönetim ilan edilecektir. Sıkıyönetim döneminde de hiç şüphesiz ki Sıkıyönetim Kanunu uygulanacaktır.

Bugüne kadar çeşitli zamanlarda ilan edilen ve halen devam etmekte olan sıkıyönetim uygulamalarına rağmen, bu gerekçenin gösterilmesi bu tasarı ile ulaşılmak istenen asıl amacı gizleme çabalarının sonucudur.

Özetlersek Demirel iktidarının getirmeyi planladığı tasarı Anayasaya aykırıdır ve hukuki temelden yoksundur.

demokrat gözüyle
lütfü oflaz

Anlatması bizden... Yorumlaması sizden...

Sokaklar bomboştu...

Ortalıkta polisten, askerden başka hiç kimse yoktu...

Ve ben 1 Mayıs sabahı Ankara'nın sokaklarını dolaşıyordum.

Birden bir ses duydum.

Önce kulaklarıma inanamadım.

Sonra iyice kulak kabarttım.

Evet, evet birileri 1 Mayıs Marşını mırıldanıyordu.

Mırıltı halindeki 1 Mayıs Marşını nağmeleri giderek yaklaşıyordu:

"1 Mayıs, 1 Mayıs, işçinin, emekçinin bayramı...

Devrimin şanlı yolunda ilerleyen halkın bayramı..."

Durdum...

Kendi kendime şu soruyu sordum:

"Halkın sokağa çıkmaya cesaret edemediği bugün, 1 Mayıs Marşını söylemeye cesaret eden kim?"

Ansızın farkettim...

Sesler bir duvarın arkasından geliyordu. Merakla duvarın öte tarafına döndüm...

İşte o zaman üç tane asker gördüm!

Önce irkildiler...

Ama karşılarında gülümseyen dost bir yüz görünce, 1 Mayıs Marşını mırıltı halinde söyleyip, önümden geçip gittiler...

...

Bunu yorum yapmadan anlatıyorum. Yorumunu ise size bırakıyorum.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

TRABZON

BEŞİKDÜZÜ VE İ, Ü SAVAŞI

Beşikdüzü okullarıyla demirci, marangoz, baskül atölyeleriyle ve av tüfeği yapımıyla tanınan bir kasaba. Halk genellikle aydın bir yapıya sahiptir. Hemen hemen Trabzon'un hiçbir ilçesinde olmayan okullar bu kasabada mevcuttur. Civar ilçe ve köylerden gelen öğrencilerin çoğu bu kasabada eğitimini öğretimini sürdürmektedir. Halkın deyimiyle Beşikdüzü bir öğrenci yuvasıdır.

Atalarımız "Bir hapishane kapansın, bir okul açılsın" demişlerdi. İşte bu kadar eğitim öğretim kurumuna sahip olan bu kasabada anarşi niçin diğer çevre ilçelere göre daha fazla tırmandı.

İki-üç yıl öncesine kadar kasabada böyle şeyler yoktu. Barış ve huzur vardı. Gençler gruplar halinde gezmiyor, birbirlerine saldırmıyorlardı. Birbirine düşmanca bakmıyorlardı. Şimdi ne oldu? Aynı bölgenin aynı vatanın çocukları birbirlerine saldırıyorlar. Bunun sorumluları kimlerdir? Kimler anarşiyi çıkarıyor?

Gerilere dönersek, 1. MC hükümetinin kurulmasıyla sürgünler ve kıyımlar başlamıştı. Öğretmenler sürülüyor, idareler değiştiriliyordu. Değişen okul idareleri haksız uygulamalarda bulunuyorlardı. Öğrenciler yok yere cezalandırılıyorlardı. Bütün bu haksız uygulamalara karşı öğrenciler haklı olarak baş kaldırıyorlardı. Yapılan haksız uygulamalara karşı bütün öğrenciler birlik içindeydiler. Bizzat öğrenci velileri okula kadar gelerek çocuklarının haklarına sahip çıkıyorlardı.

MHP'li komandolar o yıllarda MC hükümetinden destek almalarına rağmen kasaba ve okullarda gün geçtikçe halktan tecrit olmuş ve bir avuç kalmışlardı.

İşte bu yıllarda öğrenciler arasında gruplaşma diye bir şey yoktu. Bütün öğrenciler birlik içinde hareket ediyorlardı. Ne zaman ki İGD burada faaliyete başladı Beşikdüzü gençliği bölünmüş oldu. Kasabada felaket başlamıştı. Bunlara göre İGD'li olmayan herkes faşistti, düşmandı. Hele hele Rusya'ya karşı çıkıyorsa görüldüğü yerde kafası ezilmeliydi.

Her akşam duvarlar yazılıyor, camlar kapılar pullanıyordu. Birisi MHP-ye az sempati duyuyorsa kafasını kır, yakınına ve akrabasına laf at, huzursuz et. Bütün bunlar gün geçtikçe kaybolan MHP'nin yeniden piyasaya çıkmasını ve güç toplamasını sağladı.

Öyle bir durum meydana geldi ki Beşikdüzü'nde çarşının duvarları İGD ve ÜGD yazılarının panosu haline geldi. Sokaktaki yazılar bir akşam İGD, öbür akşam ÜGD oluyor. Yani her sabah kalktığınızda İ'leri Ü, Ü'leri de İ olarak görüyorsunuz. İ, Ü savaşı her gün sürüyor.

Beşikdüzü bu durumla Demirel hükümetinin kuruluşuna kadar geldi. Demirel hükümeti kurulduktan sonra komandoların saldırıları yoğunlaştı. Kasabanın durumu da değişti. Önceleri daha sinsi hareket eden İGD'liler şimdi de saldırganlıklarını gizlemeye çalışmaktadırlar. Ve kendilerini savunmada imiş gibi göstermeye çalışıyorlar. Şimdi terörü estirmenin sırası MHP'lilere geldi ve bunu da yapıyorlar. Adam dövmek için sokaklarda dolaşıyorlar. Adeta çarşı işgalleri altında.

TKP'liler ise şimdi konken masalarında. Taraftarlarına "MHP'liler sizi dövsün de halk bize sahip çıksın" diyorlar.

İşte Beşikdüzü'nün durumu.

M. Ataray

BEŞİKDÜZÜ
TRABZON

Emniyetten destek alan komandolar bayram töreninde görev alan öğrenciye saldırdılar

MHP'li komandolar, 23 Nisan törenleri dağılacağı sırada bando takımında görevli olan Mustafa Hikmet Kabul adlı devrimci öğrenciye saldırdılar. Saldırının başını ÜGD Başkanı Hakkı Aydın ve yanında bulunan komandolar çekiyordu:

Olay polis karakolunun önünde meydana geldiği halde emniyet görevlileri saldırganları değil saldırıya uğrayanları karakola götürdü.

Olaydan sonra saldırganlar kaçtılar. Mustafa Hikmet Kabul gözünden ve çeşitli yerlerinden yaralandı. Beşikdüzü halkı, bu tutumu emniyet görevlilerinin yanlı taraf tutmasından kaynaklandığını söylediler.

B.Menteş

Tarsus olaylarını yapanları lanetliyorum

Sevgili ablalarım ve abilerim.

Ben 6 yaşındayım. İlkokul birinci sınıf öğrencisiyim. Aydınlık'ta Tarsus olaylarını okudum, çok üzüldüm.

Ben asker olsaydım halkıma ateş açmazdım.

Bu işi yapanları lanetliyorum.

Umut Muyan

ANKARA

Gürsel Kahraman'ı saygıyla anıyoruz

Yıl 1978. Aylardan Nisan. O gün MHP'liler Ankara'da bir yürüyüş düzenlemişlerdi. O gün arkadaşlar Gürsel'e Kızılay'da bulunan Arı Dersanesine gitmemesini söylediler. Fakat kendisi korkmadan yola çıkmıştı.

Gürsel üniversite imtihanlarına hazırlık için dershaneye gidiyordu. Cumartesi günü akşam saat 21.30'sularında evine dönerken MHP'li komandolar tarafından takip ediliyor. Komandolar İncesu Lisesinin hemen yanında bulunan evin önünde saldırıyorlar. Arkadan kurşunlayarak kafasına demir çubuklarla vuruyorlar. Gürsel Kahraman orada şehit düşüyor.

Olayı pazar günü duydum. Onu tanıyan, seven, sayanların hepsi toplanmıştı. MHP'lileri protesto için yürüyüşe geçildi. Babası yürüyüşçülerin arasında dimdik yürüyordu.

Okulunda bir avuç MHP'lilerin dışında herkes tarafından sevilen sayılan hoşgörülü bir insandı. Derslerinde çok başarılı bir arkadaştı.

Gürsel Kahraman'ı ölümünün 2. yıldönümünde saygıyla, onurla anıyoruz.

Gürsel'in katilleri bulunsun.

Muhammet Çetin

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2					■					■		
3							■					
4						■			■			
5			■							■		
6			■		■				■			
7		■							■		■	
8							■					■

SOLDAN SAĞA: 1) Evrensel. 2) TERSİ üretim - TERSİ artının karşıtı - Türk malının simgesi. 3) Bir gezegen - Kamboçya'nın simgesi olan eski bir tapınak 4) Aydın'da eskiden kalan evleriyle ünlü bir kasaba - İsim - Eskrim sporunda bir yarışma dalı. 5) TERSİ eski dilde su - Soyluluk - En kısa zaman parçası. 6) TERSİ bir hayvan - Hazırlanan çayın renk ve koku bakımından tavı - Bir kozmetik maddesi. 7) Nüshası. 8) Bina - TERSİ bütün dünyayı dolaşan ve özellikle çocuklar için hazırlanmış hayvanlarla gösteriler düzenleyen topluluk.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) İstanbul'un fethi sırasında surlara ilk bayrağı diken asker. 2) TERSİ albaydan yüksek deniz subaylarının genel adı. 3) Çare - Samaryumun simgesi. 4) Güneydoğu Asya'da bir ada. 5) TERSİ bir kızılderili kabilesi - Bir nota. 6) TERSİ kondansatörlerde kapasite - Gelenek görenek. 7) TERSİ stransiyumun simgesi - Kumaşların içine sert tutması için yapıştırılan bir tür bez. 8) Bilimsel. 9) Bir cins geyik. 10) TERSİ ilave - TERSİ İstanbul Sanayi Odasının kısa adı. 11) Bir cins vergi. 12) Gıpta eden.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	L	A	H	E	Y	■	Ö	R	N	E	K	■
2	E	H	E	L	■	A	L	A	İ	Y	E	■
3	Y	A	L	A	■	D	Ü	N	Y	A	■	İ
4	L	■	V	■	T	■	M	■	E	L	A	M
5	A	K	A	R	E	T	■	E	B	E	Ğ	■
6	K	O	■	A	L	E	N	İ	■	T	N	A
7	■	M	U	M	■	P	Ü	R	E	■	O	K
8	H	A	T	İ	C	E	■	E	Ş	E	T	A

PAKİSTAN DEVLET BAŞKANI ZİYA-ÜL HAK ÇİNLİ YÖNETİCİLERLE GÖRÜŞÜYOR

Hua Guofeng: «Sovyetler Afganistan'da kaldıkça, herkesin Afgan halkına yardım etmeye hakkı vardır»

PEKİN

Salı günü öğleden sonra Çin Halk Cumhuriyeti başkenti Pekin'e gelen Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ul-Hak, Çinli yöneticilerle görüşmelerini sürdürüyor. Çin Başbakanı Hua Guofeng, konuk devlet Başkanının onuruna verilen şölende yaptığı konuşmada, "Dünyada barış ve istikrarın önünde en büyük engel Sovyetler Birliği'dir" dedi.

Hua Guofeng, "Sovyet askerleri Afganistan'da kaldığı sürece herkesin işgali kınama ve Afgan halkına yardım etme hakkı vardır" dedi. Çin Başbakanı, Sovyet saldırısı karşısında ülkesinin Pakistan'a yardım etmeye hazır olduğunu sözlerine ekledi.

Öte yandan Çin Komünist Partisinin günlük gazetesi "Renmin Ribao", Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ul-Hak'ın Çin ziyareti ile ilgili olarak yayınladığı başyazıda, Çin-Pakistan dostluğunun önemini vurguladı. "Sovyetler Birliğinin Afganistan'a karşı giriştiği silahlı saldırının geri püskürtülmesi için bütün dünya ülkelerinin özellikle de Asya ülkelerinin işbirliği yapması gerektiği" belirtildi.

Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ul-Hak'ın ilk günkü temaslarında Çin Başbakan Yardımcısı Deng Siaoping ve Dışişleri Bakanı Huang Hua ile görüştüğü öğrenildi.

ARAP BİRLİĞİ ÖRGÜTÜ HEYETİ PEKİN'DE

Öte yandan Irak Dışişleri Bakanı Halid Elnuha başkanlığındaki Arap Birliği Örgütü heyeti Çin Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Huang Hua ile görüştü. Huang Hua bu görüşme sırasında yaptığı konuşmada, "Çin'in Arap ve Filistin halklarının mücadelesini kesinlikle desteklediğini bir kez daha belirtti. "Süper devletlerin İsrail'in saldırılarına karşı bütün Arap ülke ve halklarının birliğini desteklediklerini" açıklayan Huang Hua, Çin Arap dostluğunun güçlendirilmesini istedi.

«CRUISE»LER SERİ HALDE ÜRETİLECEK

WASHİNGTON

ABD yönetimi "Cruise Füzeleri"nin seri imaline geçilmesine karar verdi. İlk füzenin 1981 Kasımında hazır olması bekleniyor. Siparişi alan Boeing firması ilk aşamada 3500 "Cruise" Füzesi yapacak.

Alçaktan uçarak radar denetiminden kurtulabilen "Cruise" füzeleri, içindeki elektronik aletler aracılığıyla önceden tespit edilmiş hedeflere ulaşabiliyor.

Zeki füze denilen "Cruise"in öyküsü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

"1983 yılının ortaları. ABD'nin erken uyarı uyduları düşman füzelerinin fırlatıldığını haber verir. Birkaç dakika içinde ABD Savunma Bakanlığındaki Kumanda Merkezi, Başkanın emriyle karşı saldırıya geçer. Kuzey ve Güney Dakota Eyaletlerinde üslenmiş B-52 bombardıman uçakları Kuzey Kutbuna doğru havalanırlar. Hedefe 2 bin kilometre kadar yaklaştıklarında B-52'ler taşıdıkları 20 Cruise Füzesini salıverir. Bir uçağa benzeyen bu füzeler saatte 750 kilometrelik bir hızla okyanusun 15 metre üstünden hedefe doğru yol alırlar. Nükleer başlıklı bu füzelerin hedefi Murmansk ve Archangel'deki Sovyet hava ve deniz üsleridir."

Bir "kurgu-bilim" öyküden alınan bu sahneyi gerçekleştirecek "Cruise Füzeleri"ni Boeing firması yapacak. Bu karara Boeing ile General-Dynamica firmaları arasındaki amansız bir yarıştan sonra varıldı. ABD Hava Kuvvetleri bu çeşit füzelerin yapımını 1977 Kasımında kararlaştırmış ve yapımla iki firmayı görevlendirmişti. Ne var ki iki firmanın da sekiz aylık deneme süresinde kendi yaptıklarının çalışırlığını kanıtlamaları gerekti.

General Dynamics firmasının yaptığı model bir püroya benziyor. Boeing'in kesiti ise üçgen gibi. Her ikisinin de boyları yaklaşık 6 metre. Her iki füze de aynı şekilde fırlatılıyordu. B-52'nin kanat ve göbek altından atılır atılmaz füzelerin gerisindeki motor harekete geçiyor ve kanatları açılıyor.

Bu noktada füzenin beyni işlemeye başlıyor. Füze ilk başta önceden programlanmış bir yol izliyor. Bu arada düz arazide 15, dağlık arazide 150 metre yükseklikte uçuyor. Füzenin elektronik beyni uçuş yolu üzerinde bir engel olduğunu bildirirse, füze bu engelin üstünden uçuyor. Savaş zamanı, alçaktan uçuş ve ufak boyutu, füzenin tespitini hemen hemen imkansızlaştırıyor. Ayrıca sesten hızlı uçan uçaklar ve karadan havaya füzeler bu kadar alçak mesafede etkili olamıyorlar. Bir tek Cruise füzesini düşürmek mümkün. Ancak yüzlercesi saldırıya geçerse işler oldukça zorlaşıyor.

1979 Temmuzundan bu yana her iki firma da on deneme uçuşu yaptı. Füzeler 150 km. uzunluğunda 45 km. genişliğinde bir sahada saatte 750 km'lik bir hızla çeşitli uçuşlar yaptılar. Daha sonra B-52'ler bunları okyanus üstünde bıraktı. Füzeler California ve Nevada üstünden Utah Eyaletine dönmek üzere programlanmıştı. Bu arada bir F-4 Fantom uçağı füzeleri yakından izliyerek denetimden çıkmamalarını sağladı.

Her iki şirketin yaptığı füzeler 4 kez yere çarptı. Ancak General Dynamics firmasının yaptığı füzelerde görülen hatalar çok daha ciddiydi.

Sonuçta mühendislik açısından daha iyi olduğuna karar verilerek Boeing firmasının yaptığı "Cruise" füzeleri seçildi.

Filistinli gerillaların operasyonundan sonra El Halil Belediye Başkanı Kavasmi (sağda) sınırdışı edildi.

Kutbzade, Londra baskınına ilişkin Arap arabuluculuğunu istemiyor

TAHRAN

İran'ın Londra Büyükelçiliğini işgal eden İranlı Arapların eylemi sürüyor. Son alınan bilgilere göre eylemcilerin 5 kişi olduğu öğrenildi. Aralarında İranlı olmayan kişilerin de bulunduğu 20 kişiyi rehin tutan eylemciler, Kuzistan'daki 91 siyasi tutuklunun serbest bırakılması isteklerinde ısrar ederken İran hükümeti taviz vermeyi reddediyor.

Bu arada Irak'da iktidardaki Sosyalist Baas Partisinin bir yetkilisi, ülkesinin işgalde bir rol almadığını açıkladı.

Öte yandan, Sovyet resmi TASS ajansı işgalin ardında Amerikan gizli servisi CIA'nın bulunduğunu ileri sürdü. Moskova televizyonunun bir haberinde de işgalcilerin İran'daki Amerikalı rehinelerin serbest bırakılmasını istediklerini iddia etti. İngiliz polisi ise silahlı işgalcilerden böyle bir istek gelmediğini bildirdi.

Ortadoğu'da yaptığı gezi sona eren İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, işgal olayında Arap ülkelerinin arabulucu olmaları yolundaki isteklerini reddetti. Kutbzade Irak'la anlaşmazlıkları konusundaki arabuluculuk önerilerini de geri çevirdi.

İran Savunma Bakanı Mustafa Şamran ise ABD'nin uluslararası bir mahkemede yargılanması gerektiğini söyledi.

AYETULLAH ŞERİATMEDARİ

Batılı ajans ve gazete muhabirlerine sızdırılan bir haberde, Azerbaycanlı dini lider Ayetullah Şeriatmedari'nin Kum kentinde tutuklandığı ileri sürüldü. Konu ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmemesine rağmen, Şeriatmedari'nin Tahran'daki Amerikan Büyükelçiliğinde 4 Kasım 1979 tarihinden bu yana rehin olarak alıkonulan diplomatların serbest bırakılmasını istediği hatırlatılıyor.

İran'ın Kürdistan bölgesinden gelen haberlere göre, ateşkese rağmen, Kürt gerillalarla İran Güvenlik Kuvvetleri arasındaki çatışmalar sürüyor.

Tel Aviv'de özerklik görüşmeleri sürerken

İşgal altındaki El Halil'de başarılı bir Filistin operasyonu yapıldı

● İsrail, El Halil Belediye Başkanı ve kent müftüsünü sınırdışı etti

● Mısır Başbakanı Halil: «özerklik görüşmelerine çözüm bulunmazsa ülkeme dönerim»

BEYRUT

İsrail askeri kuvvetlerinin işgali altındaki El Halil (Hebron) kentinde, Filistinli gerillalar yarı-askeri "Guş Emunim" grubunun bulunduğu bir binaya karşı operasyon yaptılar. Operasyon sonucunda 5 kişi öldü, 16 kişi yaralandı. Beyrut'ta yapılan açıklamaya göre Filistinli gerillalar görevlerini başarıyla tamamladıktan sonra üslerine döndü.

45 bin nüfuslu El Halil kentinin merkezinde bulunan Haddasa binasına yapılan harekatta önce el bombaları daha sonra da makineli tüfekler kullanıldı. Sözkonusu bina 1979 yılından bu yana işgal makamlarınca zorla gaspedilmiş ve kışla haline getirilmişti.

İsrail hükümetinin bile boşaltılmasını istediği bu merkeze karşı Filistinliler çeşitli protesto gösterileri düzenlemişti.

1936 yılında Arap halkın protesto gösterileri sonucunda boşaltılan El Halil kentinde önceki gün Filistinli bir öğrencinin İsrail işgal birlikleri tarafından öldürülmesi kentte büyük bir tepkiyle karşılanmıştı.

Ajanslar, El Halil'de durumun gergin olduğunu bildirirken, işgal kuvvetlerinin sözcüsü, "Filistinliler yeni kışkırtmalar yaparsa, İsrail ile savaşmak istiyorlar" dedi.

Filistinlilerin başarılı operasyonundan sonra İsrail askeri işgal makamları El Halil Belediye Başkanı, kent müftüsü ve Belediye'nin bir başka yöneticisini sınır dışı etti.

Öte yandan İsrail askeri birliklerinin Filistinli gerillaların saklandığı tahmin ettiği dört binayı havaya uçurduğu öğrenildi. El Halil'de sokağa çıkma yasağının konduğu bildirildi.

ÖZERKLİK GÖRÜŞMELERİ

Bu arada Tel Aviv'de süren özerklik görüşmelerinin İsrail'in tutumu nedeniyle bir kez daha çıkmaza girmesi üzerine, Mısır Heyeti Başkanı Başbakan Mustafa Halil, "Kısa dönemde çözüm bulunmazsa, görüşmeleri keserek pazartesi günü Kahire'ye döneceğini" açıkladı.

Mustafa Halil, İsrail'in Batı Şeria ve Gazze'ye tamamen hakim olmak istediğini belirterek, "İsrail güvenlik konusunda ısrar ediyor. Ancak bu Camp David Antlaşmasına uymuyor. Oysaki Tel Aviv yönetimi güvenlikten ne anladığını açıklamalıdır. Sorun sadece İsrail'in güvenliği değildir. Diğer tarafların güvenliğini de dikkate almalıdır" dedi.

Halil, Mısır'ın Camp David barış sürecinin gerçekleşmesi için çaba sarfettiğini tekrarlayarak, "Eğer İsrail tarafından herhangi bir kışkırtı yoksa, ortadaki 5 yıllık geçiş süresinin ardından Filistin devletinin kurulması konusunda güvence verebiliriz" şeklinde konuştu. Mısır Başbakanının Tel Aviv'de Mısır gazetecilerine demecinden sonra, 26 Mayıs tarihine kadar kayda değer bir gelişme olamayacağı fikri de biraz daha kesinlik kazandı.

Bu arada gözlemciler Mısır ile İsrail arasındaki görüşmelerin özerklik konusunda çıkmaza girdiğini belirtiyorlar.

İsrail ve insan hakları

Faik Bulut

Dünya kamuoyunu, özellikle de Batıyı aldatmak için akıl almaz gizli-açık yollara başvuran siyonist resmi çevreler, Filistin halkını yeniden yerinden zorla sürgün etme; onların topraklarını gaspetme; uyguladıkları şovenist baskı gibi konuları gözlerden gizleme sevdasındadırlar. Ve bunda belli ölçüde de başarılı oluyorlar.

İsrail siyonistlerinin içte ve dışta yaydığı propagandanın odak noktaları şunlardır:

** İsrail, Filistin'i bir çöl olmaktan kurtarıp, yemyeşil bir cennet haline getirmiştir.*

** İsrail, geri ve cahil Arap, özellikle Filistin halkına uygarlık getirmiştir.*

** İsrail'in Filistin'i işgali, dünyanın en demokratik işgalidir.*

İlk iddiayı ele alırsak gördüğümüz şudur: İsrail'in alt-yapı yatırım alanları genellikle Yahudilerin yoğun olduğu büyük kentlerdir. Tel Aviv, Berşeva, Hayfa, Yafa gibi. Batı Şeria, Galile ve Gazze şeridinde herhangi bir yatırım olmadığı gibi, özellikle Batı Şeria ve Gazze'deki eski ekonomik yapı tamamen geriletilmiş ve harabeye uğramıştır.

İkinci iddiaya gelince. Bugün İsrail'in işgali altındaki yerlerde en az okuma yazma bilenler Arap-Filistin halkı içindedir. Arap Dürzileri ise sadece dini eğitim sınırları içinde tutulmaktadır. Bunun yanı sıra 1948 işgalinden sonra 400 bin Filistinli Arapça'yı unutmuştur ya da dillerini yozlaştırılmış bir şekilde konuşmaktadır. Dahası İbraniceyi öğrenmek zorunda bırakılarak siyonist sindirme politikasının gazabına uğramışlardır. Yine ne gariptir ki, hapiste adi suçlardan yatanların çoğu Arap ve Bedevilerdir. Buna karşılık Filistinlilerde okuma-yazma bilme oranı Ortadoğu'daki en yüksek rakamdır.

Ayrıca, İsrail hükümeti, 1973'e kadar değil Arapça kitap okumak, Arapça bir şey basılmasını bile engellemişti. Siyonistler, Ürdün, Mısır ve Suriye eğitim programlarının tümünü 10 yıl boyunca feshedip yerine kendi şovenist programını koymuştur. Örneğin Hayfa'daki Teknik Üniversitede okuyan Arap oranı binde 3-4'ü geçmemektedir. Son zamanlarda ise Batı Şeria'daki okullar sık sık kapatılmakta, öğretmen ve öğrenciler göz altına alınmaktadır.

"En demokratik işgal" iddiasına gelince. İşgali izah etmenin mantığı yoktur, hiç bir işgal haklı gösterilemez.

İsrail'in uygarlığı mı? Olgulara şöyle bir bakmak yeter. İşte benim de yaşadığım ve duyduğumdan bir kaçı:

Nablus Belediye Başkanı Bessam Şaka'yı sürgün etme girişimi ve 15 gün tutuklanması, belediye başkanlarının ortak toplantı yapmasını yasaklama, Gazze ile Batı Şeria arasında seyahat etmenin engellenmesi, 1948 ve 1967'de işgal edilen yerlerde ayrı düşen ailelerin birbirini görmesinin 10 yıl boyunca yasaklanması, önemli şahsiyetlerin Arap ülkelerine sürgün edilmesi, Kudüs'ün Batı Şeria'dan ayrı tutulması, Allenbi köprüsünden gelip geçen Filistinlere, özellikle kadınlara inanılmaz zorbalıkların yapılması (örneğin, cinsel organlarının aranmak istenmesi), siyonist zindanlarda çok sayıda Arap-Filistinlinin bulunması (6 bini geçiyor), bunların işkence hastalık nedeniyle öldürülmesi (20 bini geçiyor) hapistekileri zorla çırılçıplak soyarak manevi işkence yapılması, tecrit hücrelerine konulması, göz yaşartıcı bomba atılması, ziyaretçileriyle görüşmelerinin menedilmesi ve akla gelmedik bin-bir türlü baskı yöntemlerinin uygulanması.

Ve İsrail, Ordadoğu'da en uygar ülkedir!

Ve Filistin halkı bu uygarlığı reddetmektedir!

Afganistan işgali Doğu Blokunu da karıştırdı

Brejnev müttefiklerini zorluyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

28-29 Nisan tarihlerinde Paris'te yapılan Batı ve Doğu Avrupa'daki Sovyet yanlısı Komünist Partilerinin toplantısında Kremlin, yeterli desteği sağlayamadı. Özellikle Afganistan işgali nedeniyle birçok parti heyeti Paris Konferansına katılmayı bile reddetti. Katılanlar da, Sovyetler Birliğini destekleyen bir bildiri yayınlanmakla yetindiler. Konferansa katılmayan partililerle, Kremlin arasındaki ayrılıklara özellikle değinilmedi.

Böylece Brejnev'in partiler düzeyindeki bu girişimi başarısızlıkla sonuçlandı.

Gözlemciler, Sovyetler Birliği'nin, askeri gücüne dayanan yayılmacılığını sürdürmeye çalıştığını tespit ederken, ülke içindeki çeşitli ekonomik ve toplumsal güçlüklerin yanısıra, "Doğu Avrupa Bloku" içinde de önderliği ve birliği sağlamak konusunda engellerle karşılaştığını belirtiyorlar.

PRAVDA'NIN DOSTÇA ELEŞTİRİLERİ

Son iki aylık "Pravda" gazetelerini gözden geçiren Batılı "Kremlin uzmanları", Moskova'ya gelen Doğu Avrupa yöneticilerinin ziyaretlerine özel bir önem verildiğini tespit ettiler. Sovyet Dışişleri Bakanı Gromiko' nun konuklarını ağırlarken yaptığı konuşmaların tam metnini yayınlayan "Pravda", Doğu Avrupalı liderlerin Sovyetleri öven açıklamalarına da geniş yer veriyor. Ancak "Pravda" da zaman zaman çıkan "Dostça eleştirilerde" bazı yöneticilerin Sovyetlerin Afganistan siyasetini iyi kavramadığı hatta "kimi sosyalist yöneticilerin istemeden de olsa emperyalizmin propagandası karşısında teslim olma eğilimleri gösterdiği" öne sürülüyor.

DİPLOMATİK VE ASKERİ EŞGÜDÜM GEREKLİLİĞİ

Haftalık Sovyet dergisi "Yeni Zamanlar" ise bu konudaki görüşlerini oldukça net bir şekilde dile getiriyor: "Sosyalist dünya içinde eşgüdümün özellikle bugünkü uluslararası koşullarda gereklidir" diyen "Yeni Zamanlar" dergisi, Bulgaristan, Polonya, Doğu Almanya, Macaristan ve Çekoslovakya Dışişleri Bakanlarının Moskova'ya yaptıkları gezilerde, "Emperyalizme karşı yekvücut olmanın" gerekliliğine değindi.

Sovyetler Birliği, diplomatik alandaki bu zorlamaları askeri alanda da yapıyor. Varşova Paktı Genel Kurmay Başkanı General Viktor Kulikov geçtiğimiz ay içinde, Doğu Avrupa başkentlerinde resmi bir geziye çıktı. Mayıs ayı ortasında Varşova'da toplanacak olan Varşova Paktı Siyasi Danışma Komitesi toplantısında da Afganistan işgali sonrası askeri gelişmeler, yani askeri eşgüdüm sorunları ele alınacak.

ÇATLAKLAR

Kremlin yönetiminin "Eşgüdüm"e bu denli önem vermesinin nedenleri var. Afganistan işgali, Doğu Avrupa'da hiç de iyi karşılanmadı. Ekonomik ve mali alanda Batı Avrupa ile sıkı ilişkileri bulunan Doğu Avrupa ülkeleri bu işgali hararetli bir şekilde desteklemediler.

"Newsweek" dergisi, Polonya hükümetinin, Birleşmiş Milletlerdeki temsilcisine "İşgali hararetli bir şekilde savunma!" diye emir gönderdiğini yazdı. Macar basını, işgal konusunda TASS'ın bültenlerini aktarmakla yetindi. Kendi tutumunu yansıtmadı. Binbir güçlük içindeki Küba da işgal karşısında daha çok sessizliği muhafaza etti. Moskova'yı ziyaret eden Doğu Avrupa ülkeleri Dışişleri Bakanları Afganistan işgalini açıkça savunmadıkları gibi, daha çok "Uluslararası gerginliğin giderilmesi ve yumuşama" üzerinde durdular. Aynı tutum Polonya ve Macar Partilerinin kongrelerinde ortaya çıktı.

Küba polisi, ABD İrtibat Bürosu önündeki Kübalılara saldırdı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Küba polisi ülke dışına çıkmak isteyen ve Havana'daki ABD irtibat bürosu önünde vize almak için bekleyen Kübalılara saldırdı. Olay yerine resmi otobüslerle getirilen 200 Kübalı saldırganın ellerinde çop, zincir vb. bulunduğu bildiriliyor. Saldırıya uğrayanlardan 400'ü ABD İrtibat Bürosuna sığındı. Olaydan önce Büro önünde toplanmış bulunan yaklaşık 1500 Kübalı vize işlemlerinin çabuklaştırılmasını istiyordu.

Olayla ilgili ABD hükümeti Küba makamlarına bir protesto notası gönderdi.

Gözlemciler Küba'nın bu sert tepkisini, geçenlerde Havana'daki Peru Büyükelçiliğine 10 bin kişinin sığınmasına yol açan olayların bir benzerinin tekrarlanmasını önlemeye bağlıyorlar.

Öte yandan, Küba'dan botlarla ayrılmış olan 1700 Kübalının ABD'nin Florida Eyaleti açıklarında fırtınanın dinmesini bekledikleri bildiriliyor.

El Salvador'da başarısız bir darbe olmuş

SAN SALVADOR

El Salvador'da sivil-asker cuntaya karşı başarısız sağcı bir darbe olduğu bildirilirken, Planlama Bakanı Roberto Salazar Cnadell görevinden istifa etti.

Candell'den önce de maliye, ekonomi, eğitim bakanları istifa etmişti.

Bir radyo istasyonu eski yöneticilerin de i- çinde olduğu bir darbe hareketinin olduğunu, ancak başarıya ulaşamadığını duyurdu.

Hükümet sözcüsü ise yaptığı açıklamada, bir askeri darbenin söz konusu olmadığını ifade etti.

KREMLİN SIKIŞINCA Moskova Olimpiyatlarının bir yıl ertelenmesi önerildi

VARŞOVA

Fransa'da yayınlanan "Le Figaro" gazetesinin 3 Mayıs tarihli sayısında, Varşova çıkışlı bir özel haberde 1980 Moskova Yaz Olimpiyatlarının bir yıl ertelenmesi belirtildi. Polonya resmi çevrelerinin Batılı basın muhabirlerine verdikleri bilgiye göre, "Bir yıl daha beklenerek, uluslararası durumdaki gerginliğin sona ermesiyle Moskova Olimpiyatları 1981 yılında" yapılabilir.

"Le Figaro" gazetesinin Varşova'daki muhabiri, haberin değerlendirmesini yaparken, sözkonusu önerinin Varşova yönetimi tarafından değil, Kremlin tarafından öne sürülmüş olabileceğini yazdı.

Öte yandan Batı Avrupa ülkelerinin olimpiyat komiteleri Moskova Oyunlarına katılmak ve katılmamak konusunda henüz kararlarını vermediler. Gözlemciler, Fransız heyetinin boykot fikrine kesinlikle karşı çıktığını belirtirken, İngiltere ve Batı Almanya heyetlerinin boykot fikrine eğilim gösterdiklerini hatırlatıyorlar.

GÜNDEM dışı

Sen hiç tavuk çalan devrimci gördün mü?

— Ah kardeşim.. Dün akşam başımıza gelenleri sorma!

— Hayrola, ne oldu?

— Akşam yemeği yedik, çoluk çocuk televizyonun karşısına geçtik. Şöyle ayaklarımı uzattım... kümes yanından gürültüler gelmeye başladı. Kulak kabarttım, tavuklar biryandan bağırıyorlar, bir yandan kanat çırpıyorlar. Hepimiz dışarı çıkıp kümese koştuk, biz koşarken iki karaltı kümesten çıkıp kaçmaya başladı. Gittik içeriye bir baktım, bir kız, oturmuş mel mel bize bakıyor. Çıkardık dışarı gürültüye devriye gezen jandarmalar koştular. Anlattık, kızı da verdik götürdüler. Biz söylene söylene içeri girerken, iki kişi geldi. Meğerse demin kaçanlarmış. Yahu!, biz onlara kızacağımıza onlar bize kızmış. Seninkiler pür hiddet başladılar söylenmeye.

— Ne yani bir tavuk da mesele yapılır mı? Altı tarafı yiyeceğimiz bir tavuktu. Bir tavuk yüzünden arkadaşımız jandarmaya verilir mi? Ne biçim insanlarsınız siz?

— !?

— Biz devrimciyiz. Devrimcilerden bir tavuğu esirgiyorsunuz be! Ya o arkadaşımız adam öldürmüş olsaydı? Ne olurdu halimiz? Boşu boşuna yakalatmış oldunuz.

Meğerse seninkiler devrimciymiş. Hiç böylesini de görmemiştik. Sen hiç rastladın mı tavuk çalan devrimciye?

Gece misafirleri...

Gecevarısı saat 03.00.

—Tak.. tak.. tak...

—Kim o...

—Açın biz devrimciler.

—Ne istiyorsunuz, bu saatte?

—Nöbet tutuyoruz da, karnımız acıktı.

—Oğlum neyin nöbetini tutuyorsunuz, faşist yok ki, bu mahallede.

—Biz bu mahalleyi koruyoruz.

—Açın kapıyı karnımızı doyuralım.

Ev sahibi gelen meçhul misafirlere kapıyı açar. Biraz tartışırlar ve ev sahibi karısını uyandırıp yemek hazırlatmak zorunda kalır. Yemeği yiyip, sigaralarını tellendirdikten sonra...

—Tak.. tak.. tak...

—Kim o...

Bir kız sesi,

—Ben dışarıda nöbetçiydim de. Uykum geldi.

—Ne o kızım, sen neyin nöbetini tutuyorsun?

—Amca, ben de mahalleyi koruyanlardanım. Uykum geldi. Sen hiç zahmet etme, yatakların yerini göster, ben kendim yaparım...

Boykotlamak veya boykotlamamak...

ABD, İran'ı boykot ediyor. İran, Irak'ı boykot ediyor. Irak da Mısır'ı boykot ediyor.

Halbuki Mısır, ABD'nin müttefiği. Sonra; Mısır, Libya'yı boykot ediyor. Libya İsrail'i boykot ediyor. İsrail de Suudi Arabistan'ı boykot ediyor.

Halbuki İsrail, ABD'nin müttefiği.

Boykotlar almış başını gidiyor.

Ama bu arada Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinde 50 rehine bekliyor.

Ve daha da önemlisi, Afganistan'da Rus işgali sürüyor.

Boykotların kısır döngüsü ne zaman mı biter?

Herkes aynı hedefi boykot ederse, vay o zaman Brejnev'in haline!..

Odacılar müdürlerden niçin daha kısa boylu?

İngiltere'de kalp krizinin nedenleri üzerinde araştırma yapan bir grup bilim adamı, 20 bin devlet memuru üzerinde yaptıkları çalışmalarda uzun boyluların kısa boylulardan daha az kalp krizi geçirdiklerini tespit etmiş. Ancak daha sonra bu uzun boyluların hep müdür ve yüksek memurlar olduğu anlaşılınca işler karışmış. Acaba, müdürler müdür oldukları için mi kalp krizi geçirmiyorlar, yoksa uzun boylu oldukları için mi? Ve acaba müdürler odacılardan niçin hep daha uzun boylu oluyorlar.

Araştırmayı sürdüren bilim adamları, şimdi "Sosyal sınıflar arasında genetik (ana-babadan geçme) bir farklılık olup olmadığını" araştırıyorlarmış!

Okutman görevden ayrıldı mı, ayrılmadı mı?

Yıl 1976. KTÜ İnşaat-Mimarlık Fakültesi öğretim görevlisi Avustralya'da bir üniversiteden iş teklifi alır. Okutman, fakültesine başvurarak istifa dilekçesini verir ve Avustralya'ya gider. Bu sırada dilekçe fakülte tarafından üniversitenin senatosuna havale edilir. Senato epey sonra bir toplantısında bu konuyu basitçe görüşür ve istifayı kabul etmeyerek geri çevirir. Bunun üzerine fakülte okutmanın göreve devam durumunu iptal etmeyerek işleme koyar. Tam 18 ay sonra okutman Avustralya'dan bir mektup yazar. Okutman çalıştığı yerde terfi edecektir. İstifasının kabul edildiğine ve görevden ayrıldığına dair KTÜ'den belge istenmektedir. Okutman da senato kararının kopyasını istemektedir.

Senato bu mektup üzerine toplanır. Senatodakilerin okutmanın ayrıldığına dair hiç bir bilgileri yoktur. Kimisi hâlâ görevde olduğunu sanmaktadır. Okutmanın orada olmadığı ve uzun zaman önce ayrıldığına oybirliği ile karar verirler. Kalkar, İnşaat-Mimarlık Fakültesine giderler ve durumu sorarlar. Görevli memur 18 ay önce senatodan ret cevabının alınmasıyla okutmanın işe devam ettiğini gösterdiğini ve bordroların sürekli işlenip imzalandığını ve mutemetin okutmanın parasını, okutmana gönderiyorum diye aldığını söyler. Mutemet çağrılır ve durum sorulur. Mutemet 18 aydır bordrolara imza atıp paraları çektiğini ve Avustralya'ya gönderdiğini iddia eder. Senato Avustralya'ya mektup yazar ve durumu okutmana sorarlar. Okutman sinirlenir ve böyle bir şeyden haberi olmadığını söyleyerek çok acele gerekli belgenin gönderilmesini ister. Senato tekrar toplanır. Anlaşılır ki bu iş uzayacak mutemeti tekrar çağırırlar. Bu işi kapatacaklarını bu yüzden sesini çıkartmamasını söylerler. Mutemet 'olur' der ve gider. Senato da okutmanın ayrıldığına dair yeni bir belge düzenler ve bir fotokopisini çekip gönderir.

Duydunuz mu?

Avrupa'da gürültü artıyor

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından hazırlanan bir raporda, her iki kişiden birinin normalden fazla gürültüye maruz kaldığı açıklandı. Rapora göre 100 milyon insan "kabul edilemez" şiddette gürültü altında yaşıyormuş. 200 milyon kişi ise rahatsız edici şiddette gürültüye maruzmuş. Rapor dünyanın en sakin yerlerinin çöller olduğunu bildiriyor. Şehirlerde kapı ve pencereleri kapalı bir odada bile çöllerdekinin 2,5 katı gürültü işitiyormuşuz.

OECD raporu, çok ciddi önlemler alınmazsa, 2 bin yılına kadar gürültünün artmaya devam edeceğini bildiriyor.

KTÜ'ye ait bir jeep için alınan yedek parçaları aynı jeep taşıyamadı

Geçtiğimiz aylarda Sayıştaydan bazı müfettişler okulun mali durumunu incelemek için KTÜ'ye gelirler. Müfettişlerden biri rastgele bir dosyayı çeker. Okuyunca şaşırır. Dosyada bir jeepin onarılması için alınan parçaların listesi vardır. Fakat liste oldukça kalabalıktır. Müfettiş faturayı alır ve üstündeki adrese gider. Hem de aynı jeeple. Faturada yazılı bütün malları indirtir. Arabaya yükletmeye başlar. Fakat parçalar o kadar çoktur ki bir türlü jeepe sığdıramazlar.

Müfettiş hemen geri döner. Onarım diye alınan ya da alındığı gösterilen parçaların nasıl olup da aynı jeepe sığmadığının merakı ve şaşkınlığı içinde pılını pırtısını toplar ve gider.

Bundan beteri olmazdı ya!

İki arkadaş yola koyulmuşlar, varacakları yer de uzakmış. Daha yolun yarısında yağmura tutulmuşlar. Neyse ki birinin yamçısı varmış da ıslanmaktan kurtulmuşlar. Yağmur dinmiş, yamçı sahibi arkadaşına "Benim yamçım olmasaydı bu gün iyice ıslanmıştın" demiş. Beriki, "Ya, gerçekten senin yamçın olmasaydı, halim haraptı" diyerek teşekkür etmiş. Az gitmişler, beriki yinelemiş: "Ya, arkadaş yamçın olmasaydı halim harap!". "Ya, öyle olacaktı" demiş beriki. Az daha gitmişler, beriki daha da yinelemiş: "Ya, arkadaş, benim yamçım ol..." demeye kalmamış, arkadaşı tutup kıyısında yürüdükleri ırmağa atmış. Kendini biraz de ıslanmış. Sudan çıkıp arkadaşının karşısına dikilmiş. Öfkesi burnunda: "Bundan da beter olmazdı ya!"

Bu hikayeyi neden mi anlattık? Düşündük de, Demirel'in ekonomik önlemlerinden sonra kendimizi tutup ırmağa atmamıza gerek kaldı mı dersiniz...

Gerekli ilkbahar gübrelemesinin ancak üçte biri yapıldı

■Tarımsal ilaç kullanımı yarıya düştü.

■Özellikle buğday ve pancar rekoltesinde ciddi düşüşlerden korkuluyor.

HABER MERKEZİ

Bu yıl tarım sezonunda ciddi bir bunalımdan endişe duyulduğu ve bazı önemli ürün rekoltelerinde tehlikeli düşüşler olabileceği bildirildi.

Özellikle gübre ve tarım ilacı darlığı endişe verici bir noktaya ulaştı. İlkbahar gübresi ihtiyacı ancak yüzde 30 oranında karşılanabildi. 1980 yılı ilkbahar gübresi için planlanan hedef, 3 milyon ton azotlu, 1.5 milyon ton fosfatlı ve 28 bin ton potaslı olmak üzere 4 milyon 510 bin ton idi. Ancak bu süre içinde üreticiye dağıtılan toplam gübre miktarı 1 milyon 458 bin tonu ancak buldu. Tarım mücadele ilaçları kullanımı ise bu ilkbaharda yarı yarıya düştü.

Tarım uzmanları ilkbahar gübresi ve tarım ilacındaki bu durumun başta buğday ve pancar olmak üzere bir çok üründe rekoltenin büyük oranda düşmesine yol açacağını belirttiler.

Pancar üreticileri geçen yıldan kalan alacaklarını bile henüz alabilmiş değiller. Bu yüzden gübre ve ilaç alamayan üreticilerden bir bölümü pancar ekiminden vazgeçtiler. Şeker pancarı ekim alanlarının azalmasının büyük ölçüde şeker darlığına yol açacağı bildiriliyor.

Zeytin ve çiçek yağı fiyatları her semtte değişiyor

■Zeytinyağı 250-300 lira, çiçek yağı 100-150 lira arasında satılıyor.

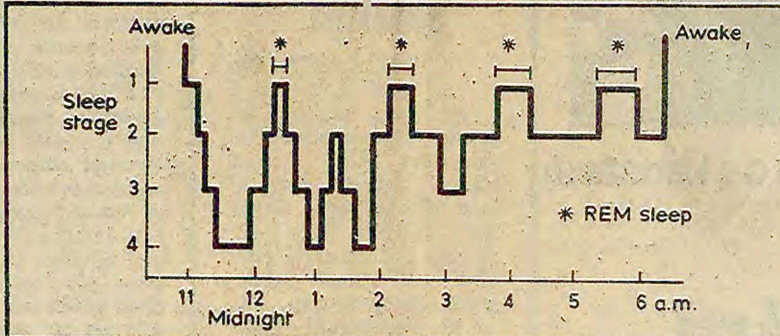
AYTEN ERBAY

Yiyecek fiyatlarındaki uyumsuzluk özellikle likit yağda kendini gösteriyor. Yağın fiyatı aynı semtte bakkallarda ayrı ayrı fiyatlarla satılıyor.

Zeytinyağının fiyatı bakkalın birinde 250 lirayken başkasında 260, bir başkasında 270 derken 300 liraya kadar satılıyor. Çiçek yağı ise 100 liradan 150 liraya kadar satılıyor.

Vatandaş bu farkın nedenini dükkanlara sorduğu zaman "Yağ fiyatı serbest, istediğimiz fiyata satarız, daha ucuzunu bulduysan git oradan al" cevabıyla karşılaşıyor.

Yetkililerden alınan bilgiye göre, çiçek yağının 85 liradan satılması gerekiyor. Ancak perakendecilere 70 liradan fatura kesmesi gereken yağ fabrikalarının 90 liradan fatura kestikleri belirtiliyor.

Bilim adamları uykunun nedenlerini araştırıyor

Neden uyuyoruz?

HABER MERKEZİ

"Yatağa yattığımız zaman neden uyuruz?" sorusuna hepimizin vereceği cevap "yorgunuz da ondan" olacaktır. Ancak bu cevap bu konularla uğraşan bilim adamları için yeterli değildir. Mutlaka bir "madde" insanın yorgunluk duymasına ve beynin uyanık durumundan uyku haline gelmesine neden oluyordur. Bilim adamları bu "madde"nin hormona benzeyen bir "uyku faktörü" olduğu üzerinde uzun süredir duruyor.

HORMONLAR

Bilindiği gibi beyin, duyu, istemli ve istemsiz hareket, düşünme vb. birçok görevi yönlendiren bir organdır. Ayrıca beyindeki "hipotalamus" bölgesi ile hipofiz bezi yolu ile birçok hormon salgılanmakta ve kana karışan bu hormonlar sayesinde de vücuttaki diğer hormon yapıcı bezlerin (tiroid bezi, böbrek üstü bezi, yumurtalık vb.) çalışmaları düzenlenmektedir.

Bu noktadan yola çıkan araştırmacılar, beyinde uykuya yol açan başka bir hormonun salgılanıp salgılanmadığı konusunda uzun yıllardan beri birçok araştırma yapmışlardır.

UYKU DEVRELERİ

Uyku basit bir olay değildir. 8 saatlik normal bir uyku süresince 90'ar dakikalık 5-6 devre olduğu beynin elektrik akımını ölçerek saptandı. Birinci devre uykuya dalma devresi olarak nitelendirilir. Bundan sonra gelen ikinci devre, "daha derin" devre olarak kabul edilir. Üçüncü ve dördüncü devreler birlikte ele alınır ve "yavaş uyku devresi" olarak adlandırılır. Dördüncü devreden sonra daha yavaş bir uyku devresi başlar ve rüyalar genellikle bu devrede görülür. Daha sonra ise uyanma süresi başlar. Bu sürede yapılan çalışmalarda uyanmaya yakın devrede göz kapakları kapalı olduğu halde göz küresinde hareket olduğu görülmüştür.

ARAŞTIRMALAR

Bu arada İsviçreli araştırmacı H. Monnier ve arkadaşları, tavşanların beynindeki "talamus" bölgesini elektrik akımı ile uyararak uyumalarını sağladı. Sonra bu uyku halinde hayvanların kanından aldıkları hücreleri, küçük maddeler ve tuz vb.den arıttıktan sonra geride kalan eriyiği uyanık tavşanların beyin boşluğuna şırınga ettiler. Bu işlemin sonunda bu tavşanların da uykuya daldığı gözlendi. Monnier ve arkadaşları, bir dizi çalışma sonucu uykuya yol açan bu maddeyi açığa çıkardı ve buna "Uyku Oluşturan Peptid-DELLA" (DSİP-Delta) adını verdiler (Peptid, protein yapısında bir maddedir)

Araştırmacılar bu madde şırınga edildikten sonra uykuya dalan hayvanların tamamen normal olduğunu kan basıncı ve solunum sayısında bir azalma görülmediğini, yalnız kalp atışlarının biraz düştüğünü bildirdiler.

"UYKU FAKTÖRÜ"

Daha sonra ABD Harvard Üniversitesinde yapılan çalışmalarda da Monnier'inkine yakın sonuçlar alındı. Daha sonraki çalışmalarda ise yukarıda sözü edilen DSIP-Delta maddesinin kimyasal yapısı üzerinde durulmaya başlandı. Yapılan çalışmalar bu "uyku faktörü"nün ilkel memelilerin hipofiz bezindeki "arginin vasotocin" (AUT) maddesi olduğunu ortaya çıkardı. AUT insan gibi gelişmiş memelilerde de hipofiz bezinde yapılıyor. Ancak bunun uyku üzerindeki etkisi insanlarda henüz saptanmış değil. Ne var ki, fare ve tavşanlarda yapılan deneyler de açığa çıkarılan "uyku faktörü" birçok araştırmacıya ışık tutmuş olup bunun özellikle insan üzerindeki etkileri üzerinde yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Böylece uykusuzluk çeken kimselerin sıkıntıları daha kolay çözülmüş olacak.

YURT HABERLERİ YURT HABERLERİ

İşte 700 haneli bir deprem evleri bölüğü! Adeta çürümeye durmuşlar, hazırol vaziyetine geçip. Peki bu milletin parası, vergisi ihtiyacı karşılamayan, çürük evler yapılsın, müteahhitlerin cepleri dolsun diye mi toplanıyor? (Fotoğraf: AYDINLIK)

Şimdiye kadar ihtiyaca uygun olanı yapılmadı

Malatya Boztepe'de deprem evleri 7 yıldır boş duruyor

●Halk, "Bu evlere biz mi girelim, hayvanlarımızı mı koyalım, ya samanımızı nerede tutalım?... diye soruyor.

YUSUF ÇELİK

Sık sık deprem felaketiyle karşılaşan Doğu illerimizin hemen hemen hiç birinde şimdiye kadar halkın ihtiyacına ve kullanımına uygun bir konut yapılmadı. Ne Lice depremi evleri, ne Van'daki barakalar, ne Malatya'dakiler, ne de Erzincan deprem konut evleri. Hemen hemen hepsi ya boş duruyor, ya da ihtiyacını göremediği için sahibi tarafından bir başkasına satılmış.

Malatya'nın Boztepe Belediyesini geçtiniz mi, karşınıza dizi dizi kulübeler çıkar. Hazırolda bekliyorlar sanki. Yapıldıklarından bu yana 7 yıl geçmiş. İçine girip bir oturan olmamış. Ne çerçeveleri kalmış, ne kapıları.

6-7 yıl önce yaptırılan ve milyonlarca değerdeki bu kulübeler tam 700 tane. Kümes gibi iki küçük odayla bir mutfaktan oluşuyor.

Müteahhitlerin zaten çürük yaptığını düşünürseniz, birkaç yıla kalmaz, yıkılırlar. Ve bu evlerin paraları yine fakir fukaranın cebinden alınan vergilerle karşılanmaya devam edilir.

Peki, acaba İmar ve İskan Bakanlığı ne zaman halkın ihtiyacını görecek evler yapacak? Deprem felaketine uğrayan milyonlarca insan ne zaman başını sokabileceği bir yuvaya kavuşacak?

● Esnaf, "Sattığımız malı yerine koyamıyoruz, paramız yok" diyor ●

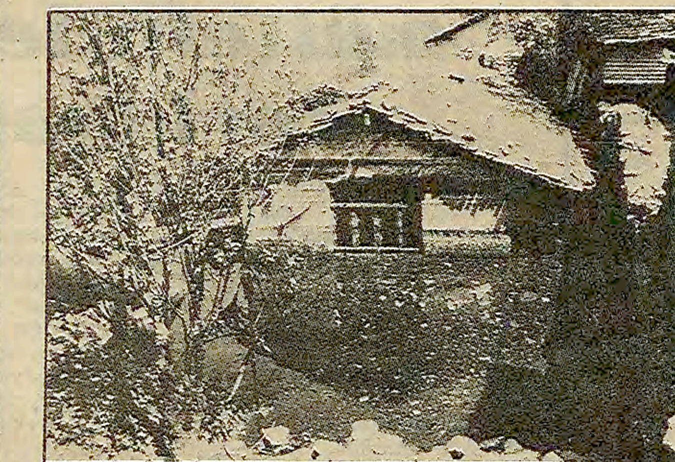
Manifaturacı Niyazi Çetin boş rafları göstererek "1 milyon lira gerek, doldurmak için" diyor.

Antalya'da esnafın rafı boş kaldı

İSMET ÖZÇELİK (ANTALYA)

Antalya'da esnaf sattığı malı yerine koyamıyor. Hayat pahalılığından yeni mal alamadığını belirten ve küçük yaştan beri manifaturacılık yapan Niyazi Çetin bu esnafın durumunu şöyle özetledi:

"Ben yıllardır bu işi yaparım. Ama bu yılki duruma hiç düşmemiştim. Ben 250 bin lira ile bu dükkanı doldururdum. Ama şimdi bir hesapladım, bir milyon liraya dükkanı dolduramayacağım. Zaten bu parayı bulmam da imkansız. Gördüğünüz gibi raflar bomboş. Eskiden toptancılar borca mal verirdi, onu da kaldırdılar, bize "kusura bakmayın" diyorlar. Ne yapacağımızı şaşırdık."

Havaların ısınmasıyla dereye akan lağım sularında mikrop saçan sinekler ürüyor ve dere çevreye pis bir koku salıyor.

Feriköy Deresinin suları altı aydır boşaltılmadı

●Dere sinek yuvası oldu, halk hastalıkla karşı karşıya

İSTANBUL (ÖZEL)

Aylarca önce taşan Feriköy Deresinin suları hâlâ boşaltılmadı.

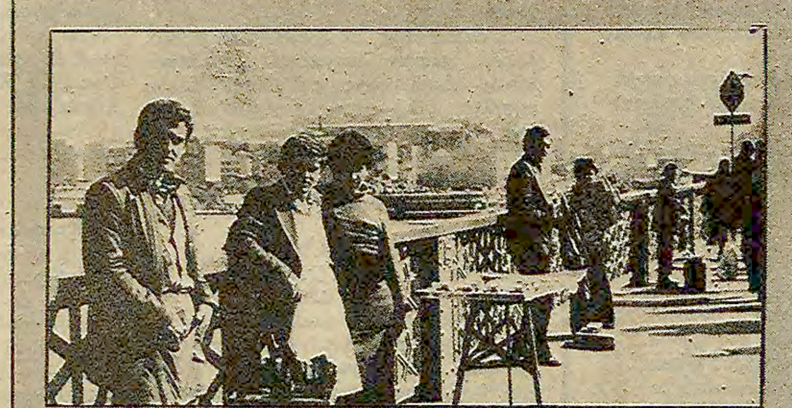
Havaların ısınmasıyla dereye akan lağım sularında üreyen sinekler, yayılan pis kokular tüm semt sakinlerini hastalıkla tehdit ediyor.

Kendileriyle görüştüğümüz Feriköylüler dertli. Hanım Özdemir hastalığın olmasının kaçınılmaz olduğunu söyleyerek "Hâlâ ne duruyorlar temizlesinler, 6 aydır ne yaptıklarını anlayamadık. 12 kişiyiz, küçük çocuklarımız var, bunları daha ne kadar sudan uzak tutabileceğiz" dedi.

Cevahir Güven adlı yurttaş ise şöyle konuştu:

"Kaldırılmak istenseydi şimdiye kadar çoktan kaldırılırdı. Bu suyun bir an önce kaldırılması lazım. Biz fakir insanlarız, burası olmazsa başka yerde oturamayız. Biz artık bir şey istemiyoruz, yeterki suyu boşaltsınlar."

Fatma Filiz ve Gülperi Doğan da şunları söylediler. "Sabahları kalktığımız zaman kokudan duramıyoruz. Her şeye lağımın kokusu sindi. Sıcaklar artıkça daha da kötü olacak bunu onlarda biliyor. Sinekler üremeye başladı. Çocuklarımız her an hastalık tehdidi altında." Filiz ve Doğan belediyenin bu işe önem vermediğini sözlerine eklediler.

Satıcı Mustafa Örs: "Hastalığım var, bundan dolayı iş bulamıyorum. Yeni evlendim, ev geçindirmek zorundayım. Ekmek parasını seyyar satıcılık yaparak çıkarmaya çalışıyoruz" diyor.

Yeni Cami-Karaköy arası, seyyar satıcılara ekmek kapısı oldu

İSTANBUL (ÖZEL)

Milyonlarca işsizin bulunduğu ülkemizde Yenicami ile Karaköy İskelesi arası işsiz yurttaşlara ekmek kapısı oldu.

İstanbul'da da seyyar satıcılar yaya trafiğinin en yoğun olduğu Yeni Camiden Karaköy İskelesine kadar olan yolda ekmek paralarını çıkarmak için uğraşıyorlar.

Simitçiden, ayakkabı boyacasına, karaborsa sigara satandan bardak satana, şipşak resim çekenlerden köprü üzerinde balık tutup satana kadar her türlü seyyar satıcı bulunuyor.

ESKİ ANLAŞMA

– Amerikalılar, Türkiye'deki faaliyetleri ile ilgili olarak Türkiye'ye bilgi vermek zorunda değillerdi.

– Türkiye'deki ABD vatandaşları Türk Mahkemelerinde yargılanamazdı.

– ABD üsleri, hiç bir Türk askeri yetkili tarafından denetlenemezdi.

YENİ ANLAŞMA

Yeni anlaşmada gene iki türlü üs kavramı yer alıyor. ABD üslerinin yalnızca mülkiyeti Türkiye'ye ait, kullanım hakkı ABD'de.

AMERİKA İSTEDİĞİ HER ŞEYİ YAPABİLECEK DURUMDA DEĞİL AMA...

Savunma İşbirliği Anlaşmasında milli egemenliğimize aykırı bazı maddeler hâlâ duruyor

HABER MERKEZİ

Amerika Birleşik Devletleri ile Türkiye hükümeti arasında imzalanan Savunma İşbirliği Anlaşmasının üzerindeki gizlilik kaydı kaldırılınca anlaşma Millet Meclisinin incelemesine ve onayına sunulmuş oldu.

FARKLI YÖNTEM

Bu gelişme 1954 yılında Türkiye ile Amerika arasında imzalanan ikili anlaşmaların kabul edildiği yöntemden farklı. "Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Kuzey Atlantik Andlaşmasına Taraf Devletler Arasında Kuvvetlerinin Statüsüne Dair Sözleşmenin Tatbikatına Müteallik Anlaşma" 19 Haziran 1951 tarihinde imzalanmış ve Meclis onayından geçmişti. Ancak bu anlaşmanın üzerinden üç yıl geçtikten sonra Amerika Türkiye'ye bir takım notalarla ve ek ikili anlaşmalarla Meclis onayından geçirmeden ve NATO anlaşmasına uygun olmayan bazı imtiyazların kabul edilmesini dayatmıştı. Türkiye'de Amerika'nın sağladığı imtiyazlar zamanın hükümeti ile gerçekleştirdiği işbirliği ve Meclis denetiminden kaçırma yolu ile uygulamaya konulmuştu. Bu tutum 1960 sonrasında Türkiye'nin toplumsal muhalefetiyle karşılaşmış, ikili anlaşmaların ülkenin bağımsızlığına, egemenliğine aykırı imtiyazlar tanıyan maddeleri tek tek incelenerek teşhir edilmişti.

ANA ANLAŞMAYA AYKIRILIK

Yeni imzalanan Savunma İşbirliği Anlaşmasının Meclis onayına sunulmuş olması bu açıdan yöntem farklılığı gösteriyor. Bir diğer farklılık ise yeni imzalanan anlaşmada NATO anlaşmasına aykırı maddelerin ikili anlaşmalarla dayatılamayacağını öngörüyor. Amerika'nın 1950-1960 arasında Türkiye'den kopardığı bütün imtiyazların sözkonusu anlaşmaya aykırı maddeler olduğu gözönüne alınırsa bu farklılığın da önemi ortaya çıkar.

İMTİYAZLAR

Amerika'nın Türkiye'ye kabul ettirdiği 23 Haziran 1954 tarihli Askeri Kolaylıklar Anlaşmasıyla garanti altına aldığı bir takım imtiyazların yeni anlaşma ile ortadan kaldırılması da bir değişiklik getiriyor. 1954 yılındaki anlaşma ile Amerikalılar, Türkiye'deki faaliyetleri ile ilgili hiç bir konuda Türkiye'ye bilgi vermemeleri adli kapitülasyon anlamına gelen ülkede mevcut asker ya da sivil vatandaşlarının Türk mahkemelerinde yargılanmaması, ABD üslerinin hiç bir Türk askeri yetkilisi tarafından denetlenememesi, Amerikan müteahhitlerinin yurda vergisiz, gümrüksüz mal getirebilmeleri, Amerikan Posta Servisi adı altında yurda kaçak eşya sokabilmeleri gibi Türkiye'nin hükümranlığını çiğneyen imtiyazlar kopartmışlardı.

MÜŞTEREK SAVUNMA VE KULLANIM HAKKI

Yeni imzalanan Savunma İşbirliği Anlaşmasında daha önceleri varolan bir sakatlık sürüyor. "Müşterek savunma"dan ne anlaşıldığı, bu savunmanın kime karşı yapılacağı, hangi amaçlara yönelik olduğu bir şekilde tanımlanmıyor. Türkiye'de iki tür üs hala varlığını koruyor. NATO üslerinin hem mülkiyet hakkı hem de kullanma hakkı Türkiye'ye ait. Halbuki ABD'ye kullanma hakkı tanınan 12 üsde mülkiyet Türkiye'ye ait fakat kullanma hakkı ABD ve Türkiye'ye ortak olarak verilmiş. Bu uygulama Türkiye'nin egemenlik haklarına aykırı. NATO üslerinin haricinde Amerika'nın ortak kullanımına verilen üslerin işlemesi tek tek protokollarla sınırlandırılsa dahi ABD üslerinin hangi noktalarda NATO üslerinden farklılık göstereceği muğlaktır ve bu üsler üzerindeki Türkiye denetimini zayıflatan bir noktadır. Bu durum düzeltilmediği takdirde NATO anlaşmasının dışında Amerika'ya verilen bir imtiyaz sözkonusu olacaktır. Türkiye'deki bütün NATO ve ABD üslerinin hem mülkiyeti, hem de kullanma hakkı Türkiye'ye ait olmalıdır. Aksi durum egemenliğimizin çiğnenmesi demek olacaktır.

UYGULAMA

Türkiye uzun yıllar Amerikan emperyalizmine bağımlı tutulmuş, zamanın işbirlikçi hükümetleri ABD ile bağımsızlığımıza, egemenliğimize aykırı gizli ikili anlaşmalar imzalamışlardır. Türkiye halkı bu anlaşmaların ipliğini pazara çıkarmış, ABD'nin emperyalist emellerinin önüne barikat kurmuştur. Nitekim yeni imzalanan Savunma İşbirliği Anlaşmasında Türkiye halkının hassas olduğu konularda ABD geri çekilmek zorunda kalmıştır. Ancak hala Türkiye'de iki tür üs varolmaya devam etmektedir. Bu durumun bağımsızlığımıza aykırı olduğu da hükümetler tarafından anlaşılacaktır. Bağımsızlığını çiğnetmemeye kararlı Türkiye halkı bunu da kanıtlayacaktır.

TUNCELİ'DE BİR İLKOKUL

"Bu ilim yuvası"nın kapısı yoktur. Resimde Okul Müdürü Erdal Çeşme ve öğrenciler toplu halde görülüyor. (Fotoğraf: Hasan YILDIZ)

Bütün sınıfların ortak ders gördüğü odanın kapı ve pencereleri yok

TUNCELİ (ÖZEL)

Karagüney köyü ilkokulunda bütün öğrenciler tek derslik okullarında ders görüyor. Bütün sınıfların ders gördüğü odanın kapı ve penceresinden tutun hiç bir şeyi yok. Okul Müdürü Erdal Çeşme, ders araç ve gereçleri açısından hiç bir şeylerinin olmadığını, öğrencilerin sadece okuma yazma öğrenmesi açısından bile dahi gerekli araç ve malzemelerinin bulunmadığını belirterek sorularımızı şöyle cevaplandırdı:

—Bu ihtiyaçlarınızın karşılanması için girişimlerde bulunmadınız mı?

—Her yıl Milli Eğitim yetkilileri etütler yaparlar. Hangi okulun ne gibi eksiklikleri vardır? Bu etütlerden amaç, okulların tek tek ihtiyaçları tespit edilerek o ihtiyaçların karşılanabilmesi için gerekli ödeneği ayırmak ve ihtiyaçları karşılamaktır. Ama «biz» bugüne kadar daha bir şey görmedik. Bırakın onların yaptıkları tespitleri, biz kendimiz defalarca müracaat etmemize rağmen yine verilmiyor. En son bundan beş ay önce yine müracaat ettim bir şey çıkmadı. İşte bak kapımız yok, camlar ne halde.

—Okulunuza gelen müfettişler bu duruma ne diyor?

—Bu yıl müfettiş geldi, kendisine anlattık. O kendisi de zaten durumu gördü, 'İlgili yerlere ileteceğim, yapacağım' vs. dedi ama ondan da bir sonuç çıkmadı. Şu anda olmayan bu kapı bir kere kırılmıştı köylüler yaptı ama şimdi de tamamen yok, yine kırıldı. Böyle kapısız okulda ders yapıyoruz. Bazı köylerde köy bütçesi zengindir ve oralarda az çok birkaç lira her yıl köy okulu için ayrılabiliniyor. Ama bizim köyün bütçesi de oldukça zayıf köylüler de fakir. Köylülerin parasından her yıl okul ihtiyacı için ancak 120 lira ayırabiliyor. Bir düşünün bu günkü ortamda bu parayla okulun hangi ihtiyacı karşılanabilir?

KATİLLER ORTADA DOLAŞIRKEN

TİKP Ceyhan İlçe Başkanı Ali Askar Yılmaz, polis tarafından "Aydınlıkçılar adlı gizli bir örgüt"ün elebaşısı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.

Adana Emniyetinin en büyük derdi: "Yasak" kitap

■ Gözaltında yazı yazılmasını engellemek için kalem araması yapıldı

■ Sıkıyönetim gözetimine her gelen insana "sağcı mısın, solcu musun?" sorusu soruluyor.

ADANA (ÖZEL)

Adana'da, Ceyhan'da ve Kadirli'de polis son günlerde kitap okuyanları hedef alan bir tutum içine girdi. Anarşiye karşı olan yurttaşların özellikle baskı görmesi güvenlik kuvvetlerinin halkı düşman alan bir anlayış içinde olduğunu gösteriyor.

Arkadaş Kitabevi sahibi TİKP Ceyhan İlçe Başkanı Ali Askar Yılmaz 15 gün gözaltında kaldıktan sonra serbest bırakıldı. Yılmaz gazetemize başına gelenleri şöyle anlattı:

"9 Nisan günü Ceyhan'daki Arkadaş Kitabevine gelen Sıkıyönetim görevlileri arama yapacaklarını söylediler. Ne gerekçeyle arayacaklarını sorduğumda, hiç cevap vermeden polis ve sıkıyönetim görevlileri kitapları toplamaya başladılar. Ben tekrar uyardım 'eğer kitap araması yapacaksanız elinizde toplatılmış kitapların listesi var mı' diye sorduğumda 'Sen karışma, biz istediğimiz kitapları alacağız' dediler. Üzerinde Marks, Lenin Stalin, Mao adı yazılan bütün kitapları indirdiler. Hatta TİKP tüzük ve programını, Öğretmen Dünyası isimli dergiyi de aldılar. Kitabevinde bulunan borç senetlerini ve kontratı bile götürdüler. Yüzlerce kitabı arabanın bagajına doldurdular, ilerici hiç bir eser bırakmadılar.

"Sonra kitaplarla birlikte beni Ceyhan'daki Sıkıyönetim Komutanlığına götürdüler. Akşam üzeri TİKP Ceyhan İlçe yöneticilerinden Yunus Altıkulaç, Atilla İnandoğçar ile Süleyman Karadağ ziyaretime gelmişlerdi. Bu arkadaşları da gözaltına aldılar.

"Üç arkadaşı gece yarısı bıraktılar.

"Sıkıyönetim Komutanlığı benim Ceyhan TİKP ilçe başkanı olduğumu bilmesine rağmen, fikir ve kanaatlerimi açıklamam için sorguya çektiler. Neden 'bu türden kitap' sattığımı sordular. Benim Aydınlıkçılar denen gizli bir örgütün Ceyhan'daki elebaşısı olduğumu iddia ettiler.

"İki gün komutanlıkta kaldıktan sonra polise teslim edildim. Polis bu defa evimi aradı. Kitabevinde kalan son kitapları da topladılar.

"Daha sonra Adana Sıkıyönetim Komutanlığına götürüldüm. Gelenlerin sağa sola bakmaları, küfür ve dayak için yeterli bir nedendi.

"Sıkıyönetim gözetimine her gelen insana 'sağcı mısın, solcu musun' sorusu soruluyor. Gözaltına alınan insanlar sağcıyım ya da solcuyum demek zorundalar. Bu durumun belirlenmesinden sonra saçlar kesilerek koğuşlara gönderilirsiniz.

"Gözaltına alınanların büyük çoğunluğu yasak yayın bulundurmakla suçlanıyorlardı.

"Bir gruba da timde ağır işkenceler yapılmış ve bazı suçlar kabul ettirilmişti. Kadirli ilçe yöneticimiz yediği dayak yüzünden yere basamıyordu. Kendisini kucakta taşıyarak koğuşa getirdiler.

"Ben çıkmadan önce son gün koğuşta kalem araması yaptılar. İnsanların okumasına, yazmasına büyük bir öfke duyuluyor. Son zamanlarda emniyetin en çok meşgul olduğu konu yasak kitap."

Mainz İşçi ve Gençlik Derneğinin açıklaması

Mehmet Ünal "Mainz Türk Danış Temsilciliği" adı altında TKP'nin temsilciliğini yapıyor

MAİNZ (ÖZEL)

Mainz İşçi ve Gençlik Derneği Başkanı Nail Kemal Mungal, basına bir açıklama yaparak, Mainz'deki Türk Danış temsilciliğinin TKP tarafından ele geçirildiğini, Mainz'de çalışan işçilerin ve gençlerin sosyal sorunları ile ilgilenilmesi yerine tamamen kendi siyasi görüşleri ve çıkarları doğrultusunda bölücülük tohumları ekildiğini bildirdi.

Dernek Başkanı Mungal açıklamasında, 1978 yılı sonlarına kadar Temsilcilik Başkanlığı yapan Yılmaz Atalay'ın, yurttaşların karşılaştıkları her türlü sorunları ile ilgilendiğini ve derneğin kuruluş amacının da bu olduğunu belirttikten sonra, "1978 yılı sonlarında, Yılmaz Atalay'a görevini derhal bırakmasını bildiren, aksi takdirde öldürüleceği açıklanan esrarengiz bir mektup geldi. Bunun üzerine Yılmaz Atalay istifa etti" dedi.

Mungal, daha sonra açıklamasına şöyle devam etti, "Yılmaz Atalay'ın yerine, Almanca bilmemesinin yanı sıra sosyal ve hukuksal bilgisi olmayan, Mainz'de TKP'li olarak bilinen, daha evvel Opel İşçi Yurtlarında çalışan Mehmet Ünal gelmiştir. Arbeiter Wohlfahrt Teşkilatının, neyi gözönüne alarak Türk Danış Temsilcisi Mehmet Ünal'ı, Mainz'e atadığını bilemiyoruz."

"Türkiye'deki giderek artan anarşi ve terörden çocuklarını kurtarmak için buralara gelenler, Türk Danış kılıfı geçirilerek çocuklarını aynı bataklığın içine çekmek isteyenlere dikkat etmelidirler" diyen Mungal, Rusya'nın Avrupa'daki Türkiyeli işçiler arasındaki faaliyetlerini, TKP ve onun yörüngesindeki maceracı gruplar aracılığı ile yürüttüğünü, bunların dışında FİDEF aracılığı ile kışkırtıcılık yaptığını anlattı ve FİDEF'in Almanya'daki faaliyetlerinin durdurulmasını istedi.

Mainz İşçi ve Gençlik Derneği Başkanı Nail Kemal Mungal, açıklamasının son bölümünde de MHP'nin kuruluş amacını anlattıktan sonra şöyle devam etti:

"Avrupa'da MHP'liler, Türk Federasyonu (ADÜTDF) adı altında örgütlenmektedirler. Türkiye'den getirdikleri katillerine iltica talep etmekte, ya da eski Nazilerin yardımı ile yasal olmayan yollardan elde edilen oturma izinleri ile bölücülüğü ve mezhepçiliği körüklemektedirler. Çeşitli bölgelerde Türk İslam Dernekleri kurmakta, yurttaşlarımızın dini duygularını sömürmekte, aynı zamanda bu örgütler, uyuşturucu madde kaçakçılığı yapmaktadırlar.

"FİDEF gibi anarşinin kaynaklarından biri olan ADÜTDF'in de kapatılmasını, katillere iltica hakkının verilmemesini talep ediyoruz."

Diyarbakır'da toprak 3 bin traktör ve 20 bin karasabanla işleniyor

DİYARBAKIR (AA)

Diyarbakır ve ilçelerinde tarımda kullanılan 3 bin traktöre karşılık 20 bin karasaban bulunduğu saptandı. Tarıma elverişli 714 bin 100 hektar alanın büyük çoğunluğunun 100 ailede toplandığı, buna karşılık 19 bin 500 ailenin ise bir karış toprağının bulunmadığı ortaya çıktı.

Zirai Donatım Kurumu Bölge Müdürlüğü yetkililerinin daha önceki yıllarda yapılan istatistiklere dayanarak verdikleri bilgiye göre, Diyarbakır il ve ilçelerinde toplam 1 milyon 535 bin 500 hektar toğraktan 714 bin 100 hektarı tarıma elverişli bulunuyor. Geri kalan bölüm ise ürün alınmayan alan, çayır, meralık alan ve orman alanından oluşuyor.

Diyarbakır ve ilçelerinde 57 bin aile geçimlerini çiftçilikle sağlıyor. Bunlardan 19 bin 500'ü tümüyle topraksız. 22 bin 800'ünün ise 1 ile 50 dönüm arasında toprağı var. 5 bin dönümden fazla toprağı bulunanların sayısı ise 57 bin çiftçi ailesinden sadece 100'ü.

20 BİN KARASABAN

Zirai Donatım Kurumu Bölge Müdürlüğünün tespitlerine göre, karasabanın kullanıldığı yerler Çermik, Kulp, Dicle, Hani ve Çüngüş gibi tarıma elverişli toprakların az olduğu ilçeler. Ergani, Merkez ilçe, Bismil, Silvan ve Çınar gibi ilçelerde ise karasaban yok denecek kadar az.

TİKP yöneticileri 1 Mayıs'ta grevdeki Dinarsu ve Gümüşsuyu işyerlerini ziyaret etti

TİKP Çorlu ve Saray ilçe yöneticileri 1 Mayıs'ta grevde bulunan işçileri ziyaret ettiler. (Üstte) TİKP yöneticileri grev yerini ziyaret eden diğer işçilerle sohbet ederlerken. (Altta)

TEKİRDAĞ (ÖZEL)

TİKP Çorlu ve Saray ilçe yöneticileri 1 Mayıs'ta Çerkezköy'deki Dinarsu ve Gümüşsuyu fabrikalarındaki grevci işçileri ziyaret ederek haklı mücadelelerinde başarılar dilediler.

Grevci işçilere çay şeker ve sigara götüren TİKP yöneticileri, işçilerin 1 Mayıs birlik ve mücadele bayramının mücadele alanlarında kutlanmasının işçi sınıfına daha da güç vereceğini belirttiler. Grev yerlerindeki grev komitesi temsilcileri, Genel Merkezden yazılı izin alınmadığı gerekçesi ile ziyareti kabul etmeyeceklerini söylediler.

TİKP yöneticileri daha sonra grev yerini ziyarete gelen diğer işçilerle sohbet edip 1 Mayıs Bayramını kutladılar.

ABD DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI NARKOTİK BÜROSUNUN RAPORU:

Türkiye, haşhaşın eroine çevrilmesinde önemli rol oynuyor

WASHİNGTON (AA)

Birleşik Amerika Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Narkotik Bürosunca Senato Dış İlişkiler Alt Komitesine sunulan bir raporda, Türkiye'nin önemli bir haşhaş üreticisi olmadığı halde, Güneybatı Asya ülkelerinden gelen haşhaşın eroine çevrilmesinde rol oynadığı öne sürüldü.

Raporda, Amerika'ya en büyük uyuşturucu madde tehdidinin İran, Pakistan ve Afganistan'dan geldiği bildirildi. Bu ülkelerdeki siyasal gelişmelerin uyuşturucu madde kaçakçılığı kontrolünü güçleştirdiği anlatılan raporda, Dışişleri Bakanının Türkiye'de görevli bir tarım uzmanını Pakistan'a tayin ettiği kaydedildi.

Raporu hazırlayan Dışişleri Bakan Yardımcılarından Mathea Fal Falcon, Alt Komitede yaptığı konuşmada, Güneydoğu Asya'da giderek artan haşhaş üretiminin bütün uluslar için ciddi bir sorun yarattığını söyledi.

Falcon, uyuşturucu madde kaçakçılığı konusunda cezalandırmanın tek önlem olmadığını, ancak eğitim ve kalkınma ile birlikte etkin olabileceğini de bildirdi.

Kayseri Valisinin kanunsuz tutumu

(Baştarafı 1. sayfada)

nıyorlar. İşte haklarında dava açılmak istenenler de bu insanlar. Yani polis suçlayacağı insanları öncelikle yaralıyor. Belki de bu kadar yaraladıktan sonra ciddi bir suçlamada bulunmak zorunluğu hissediliyor.

Vali Babür Ünsal telefonda bana, İsmail Şengül'ün yaralanmasını "polise kafa atmış" diye izah etti. Kendisine "bizim bazı tecrübelere sahip olduğumuzu, böyle gerekçelerle insanlara baskı yapmayı haklı çıkarmanın mümkün olmadığını" söyledim. 12 Mart zindanlarında Burhan Poturna diye bir üsteğmen tanımıştık. İç Emniyet Amiriydi. Askerleri tutuklu koğuşlarına saldırtır sonra da yaralananların kendi kafalarını duvara veya karyolaya vurduklarını ileri sürerdi.

Önemli olan Türkiye'de bir siyasi partinin örgütüne ve yöneticilerine yapılan saldırıdır. Anayasa partilerin siyasi faaliyetlerini güvence altına almıştır. Anayasa'nın 56. maddesi, "Siyasi partileri önceden izin almadan kurulur ve serbestçe faaliyette bulunurlar. Siyasi partiler ister iktidarda, ister muhalefette olsunlar demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır" demektedir.

Nerede "demokratik siyasi hayat", nerede "serbestçe faaliyet" özgürlüğü? Kayseri Valisinin ve emniyetinin tutumu Anayasayı ve özgürlükleri ayaklar altına almaktan başka bir şey değildir. Bir vali Anayasanın güvencesi altındaki bir siyasi partinin binasını basma emri veriyor ve polis orada bulunan bütün insanları ve yöneticileri dayak ve hakaretle gözaltına alıyor. Vali görüşmemizde "Partide Enternasyonal Marşı söylendiği" şeklinde bir iddia da ileri sürdü. Parti binasında böyle bir olayın olduğunu valinin dışardan duymasına bir olanak yoktur. Öyle olsa bile valinin kendisine de sorduğum gibi "Hangi kanunda Enternasyonal Marşı söylemek suçtur diyen bir madde vardır?" Düşünün Türkiye'de bir vali parti binası basmak suretiyle düştüğü durumu örtmek için yasa dışı ikinci bir gerekçe uydurabilmektedir.

Kayseri'de aynı sıralarda başka bir olay daha yaşanmaktadır. MHP'nin MİSK eliyle düzenlediği ırkçılık mitingine katılmak üzere Türkiye'nin çeşitli yerlerinden getirilen komandolar şehirde terör estirmektedirler. Sokaklarda insanlar durdurulup dövülmekte ve tehdit edilmektedir. İşçiler, evleri dolaşılarak tehditle MİSK'e üye yapılmaya çalışılmaktadır. İşçi otobüslerinin yolları MHP'liler tarafından kesilmektedir. Arkadaşımızdan aldığımız haberlere göre gazete ve televizyona yansıtılmayan öldürme olayları vardır. Kayseri'de duvarlara işçileri ve köylüleri tehdit eden, "Kızıl Kelle Avcıları" imzalı yazılar yazılmaktadır. Vali, "Bunları gazeteciler kendileri yazıp sonra fotoğrafını çekiyorlar" diyor. Gene aynı mantık ve tutum. Ama Kayseri'nin bir terör şehri haline getirildiği gerçeğini ortadan kaldırmak olanaksızdır. Bunu Kayseri halkı yaşamakta ve bütün Türkiye halkı bilmektedir.

Valinin ve Emniyetin Partimize karşı giriştiği uygulama bu tablo içinde anlamını bulmaktadır. Kayseri'de TİKP'nin anarşi ve terör karşısındaki tutumu giderek belirleyici bir nitelik kazanmıştır. "Giderekten" amaç, Vali Babür Ünsal'ın MHP'li komandoları açıkça himaye etmesi ve devlet terörünü daha ileri boyutlara çıkarmasıdır. Akıllı siyaset ve tutumuyla TİKP, bir yandan maceracı grupların provokasyonlarına karşı halkı uyarmakta, öte yandan Valinin ve Emniyetin tutumunu teşhir ederek halkı savunmaktadır. Bu tutum elbette, ilgilileri rahatsız etmektedir. Nitekim son zamanlarda bizzat Valinin uygulamaları ve ilişkileri konusunda bir çok gerçeği TİKP ortaya koymuş ve halka maletmiştir. Şimdi Kayseri Örgütümüze yapılan baskı aslında halka yönelen baskıların bir parçasıdır. Anarşi ve terör kendi önünde kaya gibi duran bir engeli aşmak için bu son tertibe girişmiştir. MHP'nin mitinginin hemen öncesinde böyle bir engelin en azından zayıflatılması istenmiştir. Kayseri'de anarşi ve terörün kimler tarafından himaye edildiğini açıkça ortaya koyan son bir örnektir. TİKP'ye yapılan baskın ve baskından sonra geliştirilmek istenen senaryo.

Bizi anarşi içinde bulmaya olanak yoktur. Bizi kışkırtmalara getirmeye de olanak yoktur. Bize karşı geliştirilmek istenen tertipler tertipçilerin ayaklarına dolanacaktır. Bu halk kendini kadir-i mutlak sanan çok yönetici görmüştür. Vali ve yetkililer kanun ve Anayasa çerçevesi içine dönmelidir. Kanunsuzlukla tarihe geçmenin özellikle bugünün tarihi koşullarında özenilecek bir yanı olduğunu sanmıyoruz.

TGS İstanbul Şubesi, kıdem tazminatıyla ilgili yanlışlığın düzeltilmesini istedi

İSTANBUL (AA)

TÜRKİYE Gazeteciler Sendikası (TGS) İcra Kurulunca kıdem tazminatlarıyla ilgili yanlışlığın ivedilikle düzeltilmesi istendi.

TGS İstanbul Şubesi İcra Kurulunun konuya ilişkin açıklaması şöyle:

"1— Kıdem tazminatına esas olacak ücret konusunda Gelirler Genel Müdürlüğü ile yapılan bir görüşmede bu ücretin (giydirilmiş ücret olması) yolunda görüş birliği sağlanmıştır. Nitekim yasalar da bunu öngörmektedir.

2— Ancak, kıdem tazminatlarının vergi dışı kalacak bölümü konusunda Gelirler Genel Müdürlüğü ile kesin görüş ayrılığımız sözkonusudur. Gelirler Genel Müdürlüğünün bu konudaki görüşü yasanın amir hükmüne aykırıdır.

a) Gelir Vergisi Yasasının 25. maddesinin 7. fıkrası daha önceleri işten çıkma tazminatının 12 aylığını vergi dışı bırakmaktaydı. Tarafımızdan yapılan girişimlerle 12 aylık deyimi yerine yasaya 24 aylık rakamı getirilmiş ve bu hüküm 12 Temmuz 1975 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

b) Böylece bir işçi işyerinde kaç yıl çalışmış olursa olsun kıdem tazminatına esas giydirilmiş ücreti 24 aylığı vergi dışı kalmıştır. Nitekim Gelir Vergisi Yasasının 25. maddesinin 7. fıkrası şöyle demektedir: "İşten çıkma tazminatı işten çıkan veya çıkarılanlara verilen tazminatlardır. Şu kadar ki, bu suretle verilen tazminatın miktarı işten çıkan veya çıkarılanların 24 aylığını aştığı takdirde fazlası ücret olarak vergiye tabi tutulur. Hizmet ifa edilmeksizin ödenen ücretler tazminat sayılmaz.

c) Yasa çalışanların kıdem tazminatlarının ne kadarının vergi dışı kalacağını çok açık biçimde ortaya koymuştur. Yani, yasa demektedir ki, 24 aylık bölüm vergi dışı kalacaktır. Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü ise yasanın son cümlesine dayanarak kendi kısıtlayıcı görüşünü ortaya koymaktadır.

"Irkçılar ordu...

(Baştarafı 1. sayfada)

günlü 48088 sayılı yazımızla takdim edilen, 18/5/944 günlü ve 23189 sayılı yazıda bahsedilen rapor ilişik olarak sunulmuştur.

'Bu raporun 32, 33 ve 35'inci sahifelerindeki bazı parçaların Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununun 88. maddesindeki yetkiye dayanılarak çıkarıldığını saygı ile arz ederim.

"Emniyet Genel Müdürü (imza)"

Emniyet Genel Müdürlüğünün hazırlayıp Sıkıyönetim Komutanlığına da gönderdiği raporun ilk bölümünde Nihal Atsız'ın 3 Mayıs günü Ankara'da yargılanması sırasında çıkan olaylar açıklanıyor. Daha sonra ırkçıların fikirleri, örgütlenmeleri tek tek ele alınıyor. Aşağıda raporun ilk kısmını aynen yayınlıyoruz:

RAPOR

1— Nihal Atsız, Sabahattin Ali davasının görüldüğü 25 Nisan 1944 Salı günü Ankara'daki yüksek tahsil ve lise talebelerinin Nihal Atsız lehinde Adliye binasının önünde ve içinde yaptıkları nümayiş üzerine 3 Mayıs günü davanın ikinci duruşmasında lazım gelen zabıta tedbirleri alınmış ve Adliye binasında bir hareket vuku bulmamakla beraber kalabalık bir kafile Başvekalet ve Adliye binası önünde ve Ulus Meydanında taşkın hareketlerde bulunmuş olduklarından zabıta marifetiyle dağıtılmış ve muharrikleri nezaret altına alınmışlardır. Muhakemenin cereyan ettiği günlerde Nihal Atsız'ın İstanbul'a döndüğü zaman taraftarlarının büyük sokak nümayişi hazırlıkları haber alınması üzerine İstanbul Örfi İdare Komutanlığı, Nihal Atsız'ın İstanbul'a gelmesini muvafık bulmadığından kendisinin kanundaki selahiyetine istinaden nezaret altına alınmasını ve evinde, üstünde arama yapılması emrini vermiştir.

Ankara Vilayeti Nihal Atsız'ı, nezaret altına almış ve üstünü arayarak bazı vesikalar bulmuş, İstanbul Vilayeti de ikametgahında yaptığı taharriyat neticesinde bulduğu mektup, mühim görülen vesikaları Ankara Vilayetine göndermiştir.

Bu vesikalar üzerinde yapılan ilk tetkikler neticesinde son zamanlarda nazarı dikkati çelbedecek şekilde kendini gösteren ırkçı ve Turancı neşriyat, propaganda ve tahrikatın gelişigüzel vukua gelmeyip, programlı ve teşkilatlı bir faaliyet vasfını gösterdiği ve birçok muallim ve talebenin memleketin muhtelif köşelerinde yuvalar kurarak İstanbul'da propagandaya giriştikleri ve bunların İstanbul'dan sevk ve idare edildikleri anlaşılmıştır. Örfi İdare Komutanlığı Anayasanın teminatı altında bulunan içtimai, siyasi ve hukuki rejim aleyhinde matbuat sütunlarındaki yazılarının ve gizli cemiyet teşkiline kadar varan bütün bu hareketleri hazırlayıp planlayan ve teşkilata bağlayan ve bu işlere iştirak zannı altında bulunan kimselerin de nezaret altına alınmalarını ve bunların evlerini ve üstlerini aramalarını zaruri görmüştür.

Bugüne kadar nezaret altına alınanlara arama yapılan kimselerin bir listesi iliştiktir.

Ankara'da, İstanbul'da, Diyarbakır'da, Balıkesir Zonguldak'ta, Aydın'da, aramalar yapılmış ve kıymetli vesikalar bulunmuştur.

Bu vesaik üzerinde yapılan incelemeler neticesinde son zamanlarda had bir safha arzeden ve devletin harici politikasına dahi müessir olabilecek mahiyet taşıyan ırkçılık ve Turancılık neşriyatının, bilhassa gençlik arasına yayılma istidadını gösteren ve ordu içinde de taraftar bulmağa çalışan bu gizli faaliyet ile çok sıkı bir ilgisi bulunduğu tezahür etmiştir. Bu bakımdan töreleri, nizamnameleri, anlaşmaları ve teşkilat kademeleriyle meydana çıkan bu faaliyetin nazım fikirlerini ve sevki idare edenlerin matbuat sahasındaki çalışmaları tespit ve hakiki gayeleriyle hedeflerine varmak için takip ettikleri telkin ve propaganda faaliyetleri arasındaki irtibatı tesis etmek için esasa girmeden evvel bugün matbuat sahasındaki ırkçı ve Turancı yazılar ve yazanlar üzerinde kısa bir tahlil yapmak faydalı görülmüştür.

Yarın: «Turancı ve ırkçı neşriyatın tahlili»

Sokakta...

(Baştarafı 1. sayfada)

söylediler. Tanıkların ifadelerine göre, jandarmalardan biri, arkadaşlarından ayrılarak ara sokaklarda takibe devam etti ve bir ara diz çökerek kaçanların arkasından bir kaç el ateş etti. Kalabalık sokakta gelişigüzel sıkılan kurşunlardan biri, evinin önünde arkadaşlarıyla voleybol oynayan Hasan Eyüboğlu'nun başına isabet etti. Ağır yaralanan 14 yaşındaki Eyüboğlu hastaneye kaldırılırken yolda öldü.

Görgü tanıkları, Hasan Eyüboğlu'nu vuran jandarma erinin, vurulan çocuğun yakınlarına, "Evet ben vurdum, bir itirazınız var mı. İtirazınız varsa, ananızı.." şeklinde küfür ettiğini de söylediler.

Öldürülen gencin, okulunda örnek bir öğrenci olduğu, mahallede çok sevildiği ve herhangi bir anarşi örgütüyle ilişkisi bulunduğunu ileri sürmenin saçmalıktan başka bir şey olmadığı belirtildi.

Öte yandan, olay sırasında jandarmanın gelişigüzel ateş etmesini önlemek isteyen İbrahim Türkoğlu adlı bir gencin, daha sonra "bildiri dağıtanlarla birlik olduğu" iddiasıyla gözaltına alındığı da öğrenildi.

EYÜBOĞLU'NUN CENAZESİNE BÜTÜN MAHALLELİ KATILDI

Jandarma kurşunuyla ölen Hasan Eyüboğlu adlı gencin cenazesi, Bayrampaşa Altıntepe Camisinde kılınan öğle namazından sonra Beşyüzevler mezarlığında toprağa verildi. Cenaze törenine, hemen hemen bütün mahallelinin katıldığı, okul arkadaşlarının ellerinde Hasan'ın fotoğraflarını ve bayraklar taşıdıkları görüldü.

Nihal Atsız...

(Baştarafı 1. sayfada)

lan "Irkçılık Davasında" bizzat kendi ifadeleri ile milliyetçilikten ne anladıklarını aşağıda sunuyoruz:

ATSIZ: "IRKÇILIK TÜRKÇÜLÜĞÜN AYRILMAZ PARÇASIDIR"

Nihal Atsız, Sıkıyönetim Mahkemesinde verdiği ifadede şunları söylüyordu:

'Hakim— Evvela memlekette ne gibi bir fikir cereyanı uyandırmak istiyordunuz, anlatın?

'Atsız— Efendim, benim yaratmak istediğim cereyan Türkçülüktür.

'Hakim— Sade Türkçülük mü?

'Atsız— Evet sade Türkçülük. Yalnız Türkçülük denince bunun içinde birtakım unsurlar vardır. Mesela ırkçılık Türkçülüğün ayrılmaz bir parçasıdır..." (Türkiye Milliyetçiler Birliği Ankara Ocağı Yayınları: 3 Mayıs Türkçüler Günü Antolojisi, s.40)

Daha sonra hakimin "Irkçılık konusunda nokta-i nazarınız" sorusu üzerine Nihal Atsız şunları söyler:

'Atsız— Efendim, en sağlam milletler mütecanis milletlerdir. Büyük devletlerin yıkılmasına en mühim sebep, amil, içlerine karışan yabancı unsurlardır... Benim ırkçılıktan gayem... memleketteki vazifelerin bu vatanın öz çocuklarına yani Türklere verilmesidir." (Aynı kitap, s.41)

MHP'nin büyük Türkçü ilan ettiği ve Türkeş'in o sıralardaki çalışma arkadaşı Nihal Atsız mahkemede yaptığı savunmada ırkçılığını daha açık olârak şu sözlerle ifade ediyordu:

'Irkçı ve Turancı olduğum için vatan ve millet haini olduğumuzu gazetelerde ilan eden örfi idare komutanı...' (Aynı kitap, s.78)

Kendisini Türkçülüğün başı ilan eden ve savunmasında *'Ben muhteşem anamızın bağrında, yani vatan topraklarında yatarken, nesil benim ektiğim tohumun yemişlerini devşireceklerdir"* diyen Nihal Atsız savunmasının sonunda şunları söyler:

'Netice olarak şunları söylüyorum; Türkçüyüm, Türkçülük milliyetçiliktir. Irkçılık ve Turancılık bunun şumulüne dahildir. Memleket ya bu iki temel üzerinde yükselecek veya yıkılacaktır... Devlet de icraatı ile açıkça ırkçı, Hatay'ı ilhak etmekle de Turancıdır."

Ve Atsız savunmasını şöyle bitirir;

'Irkçı ve Turancı olduğum için mahkum olursam...' (Aynı kitap, s.83)

"TÜRKLER ÜSTÜN VASIFLI BİR IRKTIR"

Nihal Atsız'ın kardeşi olan ve aynı davada yargılanan Nejdet Sancar ise sorgusunda ırkçılık konusunda şunları söylüyordu:

'Hakim: Irkçılık meselesi?

'Sancar: Türkün üstün vasıflı bir ırk olduğuna kendimi bildiğim ilk günden beri inanıyorum.." (Aynı kitap, s.52)

Sancar savunmasında ise aynı konuda şöyle konuşuyordu:

'Yurdumu ve ırkımı seviyorum. Onun içindir ki Türk ırkçısıyım." (Aynı kitap, s.88)

1944 Irkçılık Davasının diğer bir sanığı olan Hikmet Tanyu ise sorgusunda hakimin sorusunu şöyle cevaplıyordu;

'Tanyu— Esasen ben Turancılığı ve ırkçılığı ayrı olarak değil, Türkçülük kelimesinin içine dahil unsurlar olarak tanıyorum. Yani Turan, Türkçülük mefkuresinin içinde bir unsurdur...

"Hakim— Siz Türk ırkını nasıl anlıyorsunuz?

"Tanyu— Ben ırk deyince aynı hususiyeti taşıyan, aynı vasıfları taşıyan ve aynı kaabiliyete sahip olan...

"Hakim— (sözünü keserek) Kaabiliyetten maksadınız nedir?

"Tanyu— Efendim bazı vasıflar vardır ki milletlerde baskın olarak görülür. Mesela Türklerin kahraman ve harpçi oluşları gibi..." (Aynı kitap, s.60-61)

Diğer bir ırkçılık sanığı İsmet Tümtürk de sorgusunda arkadaşları gibi *"Türkçülüğün bir cephesinin de Turancılık ve ırkçılık olduğunu"* söyler. Ve *"Türk ırkının fıtri (doğuştan) kaabiliyetlerle yaratılmış asil bir millet olduğuna"* inandığını açıklar. (aynı kitap, s.67)

TÜRKEŞ: "İDARENİN BAŞINA TÜRK IRKINDAN KİMSELER GEÇMELİ"

Davanın sanıkları arasında bugün MHP Başkanı olan Alparslan Türkeş de vardır. Türkeş mahkemede verdiği sorgusunda ırkçı olduğunu söyleyen arkadaşları gibi "milliyetçi" olduğunu söyler. Türkeş: *"Ben Türk milletinin yeryüzünde eşsiz bir yaratılışa sahip olduğuna ve kahramanlıkta bu milletten üstün bir millet bulunmadığına iman ediyorum"* der. Yine Türkeş Atsız ve diğerleri gibi şunları söyler:

"İdare işine gelince, benim şahsi kanaatim mühim işlerimizi görecek şahsiyetlerin... Türk ırkından gelen kimseler tarafından idare edilmesini uygun buluyorum." Ve Türkeş aynı sorgusunda da Turancı olduğunu da açıklar. (Aynı kitap, s.55-59)

İşte 3 Mayıs günü Kayseri'de "Türkçülük Gününü" kutlayanların milliyetçilik fikirleri ve anlayışları bunlardır. Açıkça ırkçı olduklarını kendi ağızlarıyla ifade etmektedirler. Bugün de aynı fikirler MHP'nin "9 Işık'ı" arasında yer almaktadır. MHP'nin "milliyetçilik" ilkesi ise bu görüşlerden kaynaklanmıştır ve esası da kendi ifadeleriyle ırkçılıktır. Yani kendini dünyada en üstün gören, diğer ırklardan gelen insanlara düşmanlık ve onlara hükmetme, hatta yok etme hakkını kendisinde bulan, hatta hatta daha ileri giderek "bütün dünyaya hükmetme" hayalleri gören insanlık düşmanı ırkçılığın maskesi Türkeşlerin ağzındaki "milliyetçilik"tir.

Biraz

(Baştarafı 1. sayfada)

değerlerine karşı "havalar" takınmak başka şeydir. Kiminle ne için inatlaşıldığı, sonunda ne elde edileceği düşünülüyor?.

Başımızdaki hükümetin ortaçağ zihniyetiyle, milyonlarca yurttaşımızın ruhuna ve gönlüne yerleşen 1 Mayıs'ı yasaklayıp halka devlet zoruyla "bahar bayramı" kutlatma çabasının hiç te hoşa giden bir sonuca yol açmadığını görmek gerekir.

Hem de, halkla ordunun, milletin bütün güçlerinin kenetlenmesinin, etrafımızda çıkacak yangınlara karşı manen ve maddeten hazırlanmanın can alıcı bir sorun haline geldiği bir zamanda...

MESS, Türk-Metal'e verdiği zammı Maden-İş'e de önerdi

İSTANBUL (ÖZEL)

MESS, T.Maden-İş ve Otomobil-İş Sendikalarını uyuşmazlığı gidererek toplusözleşme yapmaya çağırdı. MESS her iki sendikaya yaptığı çağrıda Türk-iş'e bağlı Türk Metal Sendikası ile imzalanan anlaşmanın emsal alınmasını ve bu sözleşme çerçevesinde anlaşma sağlanmasını istedi.

Sendikalar MESS'in çağrıyı kabul ettiği takdirde 7 Mayısda Maden-İş 8 Mayısta ise Otomobil-İş ile ayrı ayrı görüşmeler yapılacak.

MESS, Türk Metal ile yaptığı sözleşmede saat ücretlerine 45-46 TL. arasında zam yapılmasını kabul etmişti. Maden-İş ve Otomobil İş'in talepleri ise 50-60 Tl. civarında değişiyor.

MHP...

(Baştarafı 1. sayfada)

CHP Adana İl Başkanı Ahmet Albay, Maraş katliamı davasına müdahil avukat olarak katılıyordu. CHP İl Başkanının yazıhanesi daha önce de MHP'liler tarafından bombalanmıştı.

Ahmet Albay'ın ölümü üzerine CHP Genel Merkezinde bir tören düzenlenerek saldırganların yakalanması istendi.

TİKP...

(Baştarafı 1. sayfada)

yetle karşılandı.

Kurtuluş Savaşının önderi Gazi Mustafa Kemal, parti ve devrim şehitleri anısına yapılan savgı duruşundan sonra, İstiklal Marşı ve 1 Mayıs Marşı bütün salon tarafından topluca söylendi.

1 Mayıs'ın doğuşunu ve önemini anlatan bir konuşmadan sonra Gebze İlçe Başkanı M.Hayal Tonger söz aldı.

Gebze bölgesinde binlerce işçinin 1 Mayıs'ı grev çadırlarında kutladığını belirten Hayal Tonger, Demirel hükümetinin işçi haklarını kısıtlamaya yönelik girişimlerinin sonuçsuz kalacağını sınıfın ve TİKP'nin buna izin vermeyeceğini söyledi. Sendikal sorunlara da değinen Gebze İlçe Başkanı Maden-İş yönetiminin geçen MESS grevinde yaptıklarını dile getirerek işçilerin grev boyunca Maden-İş'in işçi düşmanı ve Rus uşağı yönetimine karşı uyanık olmasını istedi. Tonger Otomobil-İş in de daha aktif ve tabana dönük bir sendikal mücadele yürütmesini istedi.

Bombalı pankart ve terörist eylemlerle 1 Mayısı kutlamanın hiç bir ilgisi bulunmadığını kaydeden Hayal Tonger, maceracılığın etkisi altındaki gençleri ve bu düzenin değişmesini isteyen herkesi TİKP safları altında omuz omuza mücadele etmeye çağırdı.

Toplantıda son olarak sözalan TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Hüseyin Karanlık konuşmasına Demirel'in baskıcı tutumunu kınayarak başladı. "1 Mayıs'ı yasaklamakla, halkın ağzını tıkamakla hiç bir sorunun çözülemeyeceğini" vurgulayan H.Karanlık 1 Mayıs'ın bugün de gelecekte de İşçi Bayramı olarak kutlanacağını bunu önlemeye kimsenin gücünün yetmeyeceğini söyledi.

ÇORUM TOPLANTISI

Türkiye İşçi Köylü Partisi Çorum İl Örgütünün 1 Mayıs günü düzenlediği 1 Mayıs toplantısı coşkulu ve olgun bir hava içinde geçti.

Kazım Mercan'ın türküleri, Hüseyin Mercan'ın şiirleri toplantıya renk kattı. Davul-zurna eşliğinde halaylar çekildi.

Toplantıya katılan TİKP Başkanlık Kurulu Üyesi Hasan Yalçın bir konuşma yaptı. Hasan Yalçın konuşmasına, 1 Mayıs'ın İşçi Bayramı olarak kutlanmasının engellenmesini protesto ederek başladı. "Onlar her gün bayram yapıyorlar. Ama işçiye bir günlük bayramı bile çok görüyorlar." dedi. Hükümetin devlet terörü uygulayarak halkı sindirmek, özgürlükleri ortadan kaldırmak istemesini eleştiren Hasan Yalçın konuşmasını şöyle sürdürdü. "Demirel, MC deneyinden ders almadı. Demirel'in varacağı yer MC'nin vardığı yerdir. Özgürlükleri onlar vermediler ki alsınlar. Niçin Yavuz Sultan Selim zamanında TBMM yoktu, Anayasa yoktu da şimdi var. Özgürlükler halk tarafından söke söke alındı. Özgürlükleri almasını bilen halk korumasını da bilecektir."

Yöneticiler...

(Baştarafı 1. sayfada)

kerrer ceza alanlar olduğu takdirde, devlet memurluğundan ihraca kadar ceza vermekte tereddüt gösterilmeyecektir" şeklinde konuştu.

Öte yandan Bakanlığının milli eğitim politikasına da değinen Fersoy, gelecek yıl sınıf geçme yönetmeliğinin değiştirileceğini tek dersten borçlu geçme uygulamasının kaldırılacağını açıkladı.

Gözaltına alınan sendikacı ve işçi sayısı 400'ü buldu

İSTANBUL (ÖZEL)

DİSK'in 30 Nisan'da yaptığı protesto eylemi dolayısıyla gözaltına alınan işçi ve sendikacı sayısının 400'ü bulduğu bildirilirken, DİSK Basın Bürosu bir açıklama yaparak gözaltına alınanların çoğunluğunun nerede olduğunun bile tespit edilemediğini ve haberleşme imkanlarının tümüyle kısıtlandığını belirtti.

İşçilerin büyük çoğunluğunun evlerinden alınarak karakollarda toplandıklarını ve halen de bu karakollarda tutulduklarını belirten DİSK yetkilileri, şimdiye kadar Genel Başkan Baştürk dahil hiç biriyle haberleşemediklerini de sözlerine eklediler.

Öte yandan, 1 Mayıs günü Mersin'deki mitingden sonra gözaltına alınan Rıza Güven'in de İstanbul'a getirildiği ve Harbiye Askeri Cezaevinde olduğu öğrenildi.

SIKIYÖNETİMİN AÇIKLAMASI

Öte yandan, Sıkıyönetim Basın ve Halkla İlişkiler Bürosundan yapılan açıklamada, gözaltına alınmaların dün de devam ettiği belirtildi. Gözaltına alınanlarla haberleşmenin yasaklandığını doğrulayan ilgililer, ifade alımlarının devam ettiğini, ifadesi alınanlardan tutuklananlar dışındakilerin bekletilmeden salıverileceğini söylediler.

Sıkıyönetim yetkilileri muhabirimizin "Gözaltına alınanlar nasıl seçiliyor? Hangi kıstasa göre ayırım yapıyorsunuz" tarzındaki sorusuna ise şöyle cevap verdiler:

"Sendika yetkilileri ve sorumlu kişiler, ayrıca işbaşı çağrısına ve uyarılara rağmen işbaşı yapmamakta direnen işçiler gözaltına alınıyor."

Bu arada, gözaltına alınan işçilerin ve sendikacıların aileleri, yakınlarına baskı ve işkence yapılmasından endişe ettiklerini belirterek, haberleşmenin sağlanmasını ve gözaltına alınanların bir an önce salıverilmesini istiyorlar.

Bakanlar...

(Baştarafı 1. sayfada)

AP'yi temsilen bazı bakanların mitingde hazır bulunacaklarını söylemişti.

Mitinge katılıp katılmadıklarını öğrenmek üzere bilgisine başvurduğumuz AP Genel Başkan Yardımcısı Yiğit Köker, partisinin MİSK mitingine resmen katılmadığını açıkladı.

Köker açıklamasında şöyle dedi:

"Adalet Partisine bugüne kadar böyle bir davet vaki olmamıştır. Memleketin içinde bulunduğu bu şartlarda AP olarak bu çeşit toplantılara resmen katılmayı uygun bulmuyoruz. MİSK bizim dışımızda bir teşekküldür. Bir davet vaki olmadı, olsaydı da itiraz edecektik. CHP Genel Başkanı Sayın Ecevit'in uyarılarına rağmen bazı CHP'li parlamenterlerin DİSK merkezini ziyaret etmelerini de kınıyoruz."

AP Genel Başkan Yardımcılarından Kemal Doğan da Olay gazetesine 1 Mayıs günü verdiği demeçte, Ali Naili Erdem, Sabit Osman Avcı ve Nahit Menteşe adına açıklama yaptığını söyleyerek mitinge katılmayacaklarını açıkladı. Açıklamanın gazetede 2 Mayıs günü yayınlanması üzerine komandoların gazete nüshalarını topluca satın aldıkları öğrenildi.

Kemal Doğan 2 Mayıs günü Olay gazetesine çektiği telgrafta ise "mitinge katılamadıklarını fakat yürekten desteklediklerini" belirtti.

KOMANDOLAR TERÖR ESTİRDİ

Özellikle Yozgat, Nevşehir, Kırşehir, İstanbul, Sivas ve Ankara'da otobüslerle komandoların taşındığı mitinge 15 bin civarında kişi katıldı. Miting sabahı caddelerde gövde gösterileri yapan ve halkı mitinge zorla katmaya çalışan komandolar şehirde terör estirdiler. Bunun üzerine esnafın dükkanlarını kapattığı, halkın da evlerine çekildiği gözlendi.

AP Kayseri İl Teşkilatının desteklediği ve AP yanlısı Hür-Genç'in başından beri hazırlık çalışmalarına katıldığı miting için alanda biriken yağmur sularının belediye görevlileri tarafından temizlendiği de dikkat çekti.

YOL—İŞ'İN AÇIKLAMASI

Öte yandan Yol-İş Federasyonu Genel Başkanı Halit Mısırlıoğlu, Yol-İş Federasyonu yetkili organlarının DİSK ve MİSK'in toplantılarına katılmaya ilişkin herhangi bir destekleme kararı almadığını bildirdi.

Mısırlıoğlu, yaptığı yazılı açıklamada "Sendikacılık anlayışımız, DİSK ve MİSK'in sendikacılık anlayışlarına taban tabana zıttır" dedi.

Federasyon Genel Başkanı Mısırlıoğlu, açıklamasında özetle şu görüşlere yer verdi:

"DİSK ve MİSK'in toplantılarına katılmaya ilişkin Yol-İş Federasyonu yetkili organlarının almış olduğu herhangi bir destekleme kararı yoktur. Ancak bazı basın organlarında Yol-İş Federasyonunun, DİSK'in düzenlediği bazı toplantılara katıldığı MİSK'in düzenleyeceği bir toplantıya da katılacağı yönünde haberler yeralmaktadır. Toplantı ve yürüyüşlere katılma Yol-İş Federasyonuna bağlı teşkilatların kendi özel görüşleridir ve kesinlikle Yol-İş Federasyonunun hükmi şahsiyetini bağlamaz.

"Yıllardan beri sosyal-demokrat akımın öncülüğünü Yol-İş Federasyonu her zaman her olayda, demokrasi ve özgürlüklerden yana olan tavrını, kesin olarak ortaya koymuştur. Bundan sonra da bu yönde tavır koyacağı konusunda kimsenin kuşkusu olmamalıdır. Demokrasiyi ve özgürlükleri kaldıracak her düşünce ve eyleme karşı olan Yol-İş Federasyonu, bu özgürlükleri kaldırmaya yönelik tutum ve eylemlerin şiddetle karşısındadır."

Bu arada, 1 Mayıs günü Türkiye İşçi Köylü Partisi Kayseri İl Örgütünü basarak içerde bulunanları gözaltına alan polis daha sonra bir kısmını serbest bırakırken, TİKP İl Başkanı İsmail Şengül, Merkez İlçe Yöneticisi Zeki Ok ve muhabirimiz İhsan Şimşek tutuklandılar.

Olayla ilgili olarak Devlet Bakanı ve İçişleri Bakan Vekili Orhan Eren'e bir telgraf çeken TİKP Başkanlık Kurulu Üyesi Hasan Yalçın şunları belirtti:

"1 Mayıs 1980 günü Valinin emriyle Kayseri İl binamızı basan emniyet kuvvetleri içerde bulunan parti yöneticilerini, taraftarlarımızı ve konuklarımızı gözaltına almışlardır. Baskın sırasında ve sonrasında gözaltına alınanlar dövülmüş ve hakarete uğramışlardır. İl Başkanımız İsmail Şengül, Merkez İlçe yöneticilerimizden Zeki Ok, Bilal Gerçek ve Necati Korkmaz darpla yaralanmışlardır.

"Valilik ve polis baskın konusunda çelişkili beyanlarda bulunmaktadırlar. Son olarak öğrendiğimize göre ise dokuz arkadaşımız hakkında 141-142. maddelerden soruşturma açılmıştır.

"Anayasa tarafından faaliyeti güvence altına alınmış bulunan partimizin bu şekilde basılması ve yöneticileri hakkında tamamen mesnetsiz iddialar öne sürülmesi yasa dışı ve keyfi bir uygulamadır.

"Bakanlığınızın olaya el koyarak, soruşturma açmasını ve bir süreden beri devleti yıpratan yasadışı uygulamalarıyla kamuoyunun tepkisini üzerine çeken vali ve emniyet yetkilileri hakkında gerekli işlemlerin yapılmasını dilerim. Saygılarımla."

MHP'LİLER TİKP ÇORUM İL BİNASININ CAMLARINI KIRDILAR.

MHP'liler 3 Mayıs ırkçılık gününü kutlamak bahanesiyle TİKP Çorum İl binasının camlarını kırarak, tabelasının üstünü boya ile kapattılar.

TİKP Çorum İl Başkanı Mehmet Patlar, konu ile ilgili açıklamasında, binada kimse yokken partinin dışında bulunan büyük tabela ile kapıda bulunan tabelanın boya ile kapatıldığını, camlarının ise kırıldığını söyledi. Patlar, emniyete başvurduklarını da belirtti.

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni
ORAL ÇALIŞLAR

Yazışleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: Ş. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44—26 61 78
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 — 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78/ 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 170
İSVEÇ: Gürgin, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ

Yurtiçi		Yurtdışı	
3 aylık	900 TL.	3 aylık	1125 TL.
6 aylık	1800 TL.	6 aylık	2250 TL.
1 yıllık	3600 TL.	1 yıllık	4500 TL.

NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
- Başlık yanı 4000 Tl.
- 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 Tl.
- 8. sayfa st/cm 1000 Tl.
- Renkli st/cm 1 700 Tl.
- Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 Tl.
- Küçük ilanlar kelimesi 30 Tl.

22340 - 756

Eğin düğünlerinde söylenen Maniler, türküler-1

İBRAHIM OLÇAYTU

GELİN ÇIKARILIRKEN

'Pancar pezik değil mi
Dibi nezik değil mi
Ben sevdim iller aldı
Bana yazık değil mi''

Bu türkü, gelini baba evinden çıkartıp, damat evine götürürken kendi mahallesinde gelini seven bir genç var ise söylenir.

Gelini almak için gelen hanımlar ise şöyle seslenirler:

''Gel anam gel bacım gelin olasın
Cuma akşamıdır bize gelesin
Seni geçirirler delikli daşdan
Seni ayırırlar eşten, yoldaştan
Bu kızın anası toprak tastan
Bu ayrılık bana ölümden beter
Gel anam ge' bacım gelin olasın''

Daha sonra geline kına öğmesi -kına yakmak- yapılırken şu türküler söylenir:

''Çattılar çatak daşını
Vurdular düğün aşını
Çağırın bu kızın kardaşını
Kız gelin kınanda kutluca olsun
Çiğnindedir abası
Hani bu kızın babası
Kız gelin kınanda kutluca olsun

Ocaktadır kınası
Sandıktadır aynası
Hani bu kızın anası
Kız anam kınanda kutluca olsun''

Bu türküler söylenirken gelin ata bindirilir. Ayrılırken birkaç el nümayiş silahı atılır. Mahallenin delikanlıları yol-bahşiş isterler. Düğün sahibi verir. Bazen bela çıkartmak için bahşiş azımsanır. Burada düğün sahibinin mevkii müşküldür. Çünkü kabul etmese delikanlılar dağılacak, kabul etse kız tarafı fazlaca mütezarrır olacak. Araya adam bırakılarak itelif edilir.

Gelin mahalleden ayrılır. Damat evine girecekken kapı üzerinden bir adam su dolu bir küpü yukardan aşağıya bırakır. Bunun anlamı gelin tes'it ve ailenin refah ve imtizacını temennidir.

Gelin içeriye girer ve kaynana gelinin eline bir parça şeker verir. Kendi eline de çürük elma, armut gibi bir meyve alır. Her ikisi de ellerindekilerini odanın kıble duvarına vururlar. Maksat gelinin o evi tatlılandırmasıdır. Böylece kaynananın eskiliği de ilan edilmiş olur.

Bu andan itibaren gelin-kaynana atışmaları da başlar. Karşılıklı olarak hem oyun oynarlar, hem de türkü söyleyerek mani düzerler.

(Devamı haftaya)

Derlemeci İbrahim Olçaytu hakkında

"Eğin Düğünlerinde Söylenen Maniler, Türküler" başlıklı derlemelerin sahibi İbrahim Olçaytu, 1881 yılında Darende'de doğdu. Öğretmen okulunu bitirdikten sonra, Anadolu'nun çeşitli yerlerinde öğretmenlik ve ilköğretim müfettişliği yaptı. Tarih, edebiyat ve folklor -halkbilim- ile yakından ilgilenen İbrahim Olçaytu, bu alandaki araştırma ve incelemelerini çeşitli mahalli gazetelerde yayınladı. Kendi vecizelerini içeren "Bence" adlı bir de kitabı vardır.

1925-31 yılları arasında ilköğretim müfettişi olarak dolaştığı yörelerde halkın kültürel yaratımlarını derledi, notlar tuttu. Daha önceki yıllarda da Abdülhamit zorbalığına karşı ilerici mücadelelere katılmış olan İbrahim Olçaytu 1951 yılında vefat etmiştir.

Kendisini saygıyla anıyor, derlemelerini bize ileten torunu TİKP Genel Başkanı Sayın Doğu Perinçek'e teşekkür ediyoruz.

Bar, dadaş ve hançer barı

Recep Ali Yüce

Bu yazıda halk danslarımızdan bar ve hançer barı üzerinde duracağız.

Bar, birlikte, beraberlikte demektir. Bar tutmak, elele kenetlenmek, elden tutmak, birleşip oynamak anlamına gelir. Bar sözcüğü "bağ"dan gelmektedir. Bağ, tek ya da yalnız olmayı değil, çoğulu, çokluğu anlatmaktadır. Bar oyunlarının en belirgin olanına Erzurum yöresinde rastlarız. Erzurum'da bar tutana dadaş denir.

Dadaş, dağda-eş sözcüğünden gelmiştir. Erzurum dağları yalçın ve zorludur. Buralarda dağlara çıkmak demek, kurtlara, kuşlara yem olmak, türlü zorluklarla karşılaşmak demektir. Dadaş ise bu zorlu durumda kalanlara yardıma koşan, yoldaş olan, eş olan demektir. Yine dadaş, yiğit, dürüst, vakur, mert anlamına da gelir. Dadaş, daima yoksulun, garibin, fakirin, acizin yanında yer alır. Dadaş bir yurtsever dir de.

"Erzurum'un dadaşı Şimşektir en yavaşı"

Barların doğuşu ve anlamları

Barların doğuşu İslamiyet öncesine uzanır. Bilindiği gibi eskiden Türkler, Şamanizme ya da Totemizme inanır, yani hayvanlara, doğaya, ibadet ve hürmet ederlerdi. Dadaşın oyunlarında bunları görürüz.

Örneğin tavukbarı oyununda tavuğun yeri eşelemesi, vb. hareketler yansıtılır. Kürt oyununda (Koçari barı) atın yeri tekmelemesi, tatlı tatlı vurması, sıçrayıp zıplaması anlatılır.

Köroğlu barında, birinci baş barda, hançer barında ise sevgiyi, yiğitliği ve kollektif birliği buluruz.

Dadaşlar, toplumun inançlarını, adetlerini, kahramanlığını, yiğitliğini, mertliğini ve vatan sevgisini bar tutarak yansıtmışlardır. Dadaşlar, 1877 Osmanlı-Rus savaşı ve Kurtuluş Savaşımızda Doğu cephesindeki unutulmaz direnişleri ile Anadolu topraklarının istilacılara mezar olmasını başarmış kişilerdir de.

Hançer barı

Hançer barı iki dadaşın bir kızı sevmesi üzerine oynanan bir oyundur. İki dadaş da, dadaşlar meclisinde sınava tutulurlar. Önce sofra ve söz muhabbetinde bulunulur. Her iki dadaşın da oturmasına, kalkmasına, sazına, sözüne bakılır. Sonra da bar tutulur.

Hangisinin daha çevik ve daha iyi bar tuttuğu sınanır. En sonunda da hançer barı oyunu oynanır. Bu barda önemli olan hançeri sallayan dadaşın keskin hançerleri maharetli bir biçimde kullanıp, karşısındaki dadaşın gözünü korkutmasıdır. Kimi zaman kollar yorulur, düşer, kimi zaman yüzünde dönen hançerlere aldırış etmez. Gözünü bile kırpmadan, üzerine yürür hasmının. Hançer sallarken karşısında duran dadaşın yüzüne en ufak sıyrık atılamaz. En küçük kan lekesi olmaması gerekir. Aksi halde hançer sallayan oyunu kaybetmiş olur ve kınanır.

ÇAĞRI

Halkbilim köşemizi üç hafta önce yayınlamaya başlarken bu alanla ilgilenen herkese köşemizi birlikte oluşturma çağrısı yapmıştık. Bu çağrımız yanıtsız kalmadı. Halkbilim köşemizde ülkemizin bu alandaki birikimini kucaklamayı amaçlıyoruz. Çabamızı sizlerden aldığımız güçle sürdüreceğiz. Bu inançla çağrımızı yineliyor ve tüm okurlarımızdan, tüm araştırmacılarımızdan köşemize katkıda bulunmalarını bekliyoruz.

HANÇER BARI ŞİİRİ

"Halkımızın ak yüreği yansır ritmlerde
Irgalanan adımlar, tarlaya gider gibi uyumlu.
Hançer tutan eller bir kalkıp iner, ekin biçer gibi.
Akar gürül gürül oyun ırmaklarca!"

Hançer barı oyunundan bir an.

Dadaloğlum der ki

Anadolu halkı zalim Osmanlı'ya karşı verdiği mücadeleleri, sanatıyla da birleştirmiştir. Osmanlı beylerinin başkalarına karşı , fermanlarına karşı "Hakkımızda devlet etmiş ferman Ferman Padişahın dağlar bizimdir" dizeleriyle yiğitçe baş kaldırmış, savaş açmıştır. Bu savaşlar arasında nice ozan halkının yanında saf tutmuş ve söyledikleri türkülerle, yazdıkları şiirlerle halkının isyan bayrağı olmuştur. Bu ozanlar arasında özgün yeri ile tanıdığımız, Afşarların, Dadalların yiğit kavga şairi; Dadaloğlu, Osmanlının iskânına karşı mücadeleler içinde halkının yanında, kavganın ortasında yeralmış ve sanatını yaratmıştır. Halkbilim köşemiz halkımızın mücadeleleri içinde sanatını oluşturan ozanlarımızı şiirleriyle anımsatmaya da çalışacaktır. Aşağıda Dadaloğlu'ndan bir koşma sunuyoruz:

Yücesine çıktım, baktım engine,
Ovasını köpüklemiş selleri.
Yiğit olan düşmez iz dengine,
Kendisine güldürür bütün elleri.

Yücesinden baktım, gördüm uzağı.
Kahbe düşman kurarmış tuzağı.
Seçemedim hırsız ile kaçağı
Daha kimler tuttu acep yolları.

Çok geçmeden nice adı sökülür.
Cimlesinde yolumuza dökülür.
Yenilirsem boyuncuğum bükülür,
Elbet derer has bağımda gülleri

Beri gel de yayla kızı beri gel,
Kollarını kemer yapsın ince bel
Saçlarım omuza dökülsün tel tel.
Koklayıp öpeyim beyaz elleri.

Dadaloğlum der ki, halim yamandır.
Dağ başları yine tozdur, dumandır
Hak bilir ya , bugün hodri meydandır.
Tutmak gerekir, geçideri belleri..

Tiyatro ve sergilerde bu hafta

TİYATRO

Bulatoviç'den Sevgi Soysal'ın Türkçeye çevirdiği "Godot Geldi"den bir sahne

İSTANBUL ŞEHİR TİYATROLARI

● HARBİYE Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu: Çarşamba, perşembe, cuma 21.00, cumartesi 15.30-21.00 pazar ise 15.30-18.30 seanslarında Musahipzade Celal'in BALABAN AĞA Yön: Feridun Karakaya.

● FATİH Tiyatrosu: Çarşamba 21.00 ve pazar 15.30-18.30'da Fakir Baykurt'tan uyarlanan TIRPAN Yön: Taner Barlas. Perşembe, cuma 21.00 ve cumartesi 18.30-21.00'de KARAR 71, Yön: Burçin Oraloğlu.

● TEPEBAŞI Deneme Sahnesi: Çarşamba, perşembe, cuma günleri 18.30 ve cumartesi 15.30'da Peter Weiss'ın SALOZUN MAVALI. Yön: Çetin İpekkaya, Pazarları 15.30'da Miograd Bulatoviç'in GODOT GELDİ. Yön: Macit Koper.

● ÜSKÜDAR Tiyatrosu: Çarşamba 21.00 ve pazar 15.30'da Ülker Köksal'ın YOLLAR TÜKENDİ. Yön: Engin Gürmen. Perşembe, cuma 21.00, cumartesi 15.30-21.00 de Adnan Giz'in BABANIN GORİLLERİ, Yön: Zihni Küçümen.

● KADIKÖY Tiyatrosu: Çarşamba ve pazar 15.30'da Aziz Nesin'in ATMASYONYA BERBERİ. Yön: Rauf Altıntak. Perşembe, cuma 19.00 cumartesi 15.30-19.00'da Fazıl H. Çorbacıoğlu'nun ERKEK SATI. Yön: Nedret Güvenç.

ANKARA HALK TİYATROSU

● ANKARA Halk Tiyatrosu Menekşe Sinemasında çarşamba 18.30 da Erol Toy'un MEDDAH'ını(Sunan Erkan Yücel) Cumartesi 18.30 da Gogol'un BİR DELİNİN HATIRA DEFTERİ'ni(Sunan Mert Egemen) sahneliyor.

SERGİ

● DEVRİM ERBİL'in Tünel Galata Sanat Galerisinde açtığı resim sergisi 24 Mayıs gününe dek sürüyor.

● TAYFUR SANLIMAN'ın Nişantaşı Akbank Sanat Galerisindeki resim sergisi 7 Mayıs gününe dek açık kalıyor.

● BALABAN'ın Taksim Sanat Galerisinde açtığı resim sergisi 7 Mayısa dek izlenebilir.

● Güzel Sanatlar Birliği Resim Derneği Sergisi Ümit Yaşar Sanat Galerisinde 5 Mayıs günü açılıyor. Sergi 17 Mayıs gününe dek izleme olanağı var.

● ÜMRAN SEMERCİ ve ETİ KOEN'in birlikte açtıkları makrame ve abajur sergisi Harbiye Yapı Endüstri Merkezi Sanat Galerisinde 3 Mayıs gününden bu yana sürüyor. Sergi 17 Mayıs günü kapanıyor.

● İngiliz Kültür Heyeti, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde "Eğlenen İngilizler" konulu bir sergi açıyor. Homer Sykes, Patric Ward, Chris Steele Perkins'in fotoğraflarından oluşan sergi 9-24 Mayıs tarihleri arasında izlenebilir.

● FAHRUNİSA KADİBEŞEGİL'in Ankara Sanatseverler Derneğinde açtığı resim sergisi mayıs ortalarına dek sürüyor.

● Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Mezunları Derneği Ankara Şubesi tarafından düzenlenen "İkinci Karma Plastik Sanatlar Sergisi" Ankara İş-Sanat Galerisinde 5 Mayıs günü açılıyor. Karma sergi 23 Mayıs gününe dek sürüyor.

● FATMA ARZIK VE FATMA ÖZBERKİ'nin Ankara Galeri Evrensel'de açtıkları karma sergi 14 Mayısa dek sürüyor. Sergide kırkın üstünde tablo yer alıyor.

günün sanat olayları

''Agostino'' (M.Bolognini-1962)

GÖSTERİ

● İSTANBUL, İtalyan Kültür Merkezinde bugün 17.15'de Mauro Bolognini'nin filmi AGOSTİNO var. Başrollerde Ingrid Thulin ve Paolo Colombo var.

TOPLANTI

● İSTANBUL, Tünel Kültür-Sanat Evinde bugün 16.00'da halk müziği sanatçısı Yavuz - Top halk müziğimizin sorunları üzerine bir söyleşi yapacak.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

22.25 Hangisi Doğru?

10 yıl sonra yine ekranda

ÜÇ YALANCIDAN HANGİSİ DOĞRU SÖYLEDİ

TV'nin kuruluş yıllarında çok beğenilen yarışma programı, değişik bir yarışma programı bulunamadığı için hatırlandı ve yeniden ekrana getirildi.

Cenk Koray'ın sunduğu yarışmaya yine aynı kadro üç yalancı Göktay Alpman, Olcay Poyraz ve Üstün Savcı katılacaklar. Programın yalancıları yapacakları açıklamalarla yarışmacıları yanıltmaya çalışacaklar. Doğru söyleyeni bulan yarışmayı kazanacak.

12.05 Tatil Sineması

ELMAS PEŞİNDE

YÖNETMEN: David Miller
OYUNCULAR: Harpo Marx, Groucho Marx, Ylona Massey, Paul Valantino, Marilyn Monroe.
YAPIM YILI: 1950

Ülkemizde "Üç Ahbap Çavuşlar" olarak tanınan Marx kardeşlerin filmi ekrana geliyor. Marilyn Monroe'nun küçük bir rol aldığı film ne Üç Ahbap Çavuşların en başarılı filmi ne de eskilerin unutamadıkları komedilerden biri. Eski filmlerinden bir örnek olarak seyredilebilecek ikinci sınıf polisiye komedi filmi.

KONUSU:

Sam Grunion (Groucho Marx) özel bir dedektiftir. Çalınan Romonof kraliyet elmasının peşindedir. Elmasları Madam Egilichi (Ilona Massey) ve çetesi çalmıştır ve çalıntı elmasları bir sardalya kutusu içinde Amerika'ya sokmuşlardır. Yeni bir temsile hazırlanan bir grup tiyatro oyuncusu dolaylı olarak bu hırsızlık olayına karışır. Para sıkıntısı çeken sanatçılar bir arkadaşlarının Harpo'nun (Harpo Marx) çaldığı yiyeceklerle açlıklarını gidermeye çalışırlar. Elmas dolu sardalya kutusu da bu yiyeceklerin arasındadır.

Tatil gününde neler var

15.00 Açılış ve sağlık bölümünde bir hafta önceki konunun özeti.

15.13 Türk halk müziği sanatçısı Erkan Sirmen "Tutam yar elinden tutam", "Bir karar da durmayalım", "Pancar ezik değil mi" türküleriyle ekranda.

15.25 Pazar postasında konu: Trafik

15.40 Atilla Yelken "Seni gidi falcı", "üzülmeye değmez", "Saçların ağarmadan" parçalarını okuyacak.

15.50 Sağlık Köşesinde bu hafta trafik kazalarında ilk yardımın önemi işlenecek.

16.20 İçimizden biri Altan Erbulak, Füsun Erbulak, Mücap Ofluoğlu'nun başrollerini paylaştıkları oyunun 2. bölümü yayınlanacak.

16.45 Türk sanat müziği sanatçısı Kadri Şarman "Elbet bir gün buluşacağız", "Günah bende, suç bende", "Yine yakmış yar mektubun ucunu" şarkılarını okuyacak.

16.55 Çizgi film Temel Reis.

17.05 Haftanın karşılaşmalarından özetler görüntüler verilecek.

MEHMET SEYDA/Roman ÜŞÜTÜKLER 33

"Ölülerden ikisini ve yarısını işte bu fareler yemiş!"

Aradan iki üç saat geçmiş, *"Bağdat Harap-ül Basra Barları Arama-Tarama Ekibi"* son hızla gelmiş yetişmişti. Resmisi sivili bara dolmuştu. Hatta sivil başkomiser yerde yatanları sayarak:

— Burada nerdeyse önemli bir olay olmak üzereymiş, aman bari tam zamanında yetiştik mi? diye soru sormuştu.

Sorumlu Pehlivan da, şapkasını bir fiskeyle geriye atarak ve onlara tepeden bakarak:

— Okey, hesaplar tamam! demişti.

Ne ki, Başkomiser kendisini tanıyamamıştı:

— Nasıl tamam anam babam, dedi, nasıl tamam? Bize dediler var altı ölü, ben sayarım beş, Cevdet sayar üç buçuk. Cevdet deyip geçme, bizim maaş bordrosuyla tayın bedellerini düzenleyen odur. Yani, hesabı kuvvetli bir çocuk!

Sorumlu Pehlivan:

— Cevdet dediğin doğru... saymış, sen yeniden say birader! dedi.

Bu sırada polislerden biri delikten bakan fareyi görüp, geriye doğru sıçrayıp:

— Fareler! dedi. Değerli Başkomiserim, bu Efendi doğru demiş, sanımca, ölülerden ikisini ve yarısını işte bu fareler yemiş!

Başkomiserin aklı pek sarıp sarmalayamadı bunu. *"Memiş!"* diye bağırdı kurtarmak amacıyla durumu:

— Memiş, makine gelsin Memiş! Tanıklarla sanıklar dinlensin, bir tutanak düzenlensin!

Başkomiser bağırmasına bağırda ya, Memiş adlı memur herhalde adamakıllı sağırdı. İnadınaymış gibi hareketleri sallapati ve ağırdı. Hem ağırdan almış, hem de üstünün buyruğunu duymayıp bitişik odaya dalmıştı. Başkomiser arkasından gene seslendi:

— Memiş, oğlum Memiş!

Memur geri döndü. Sanki kendisine soran varmış gibi, hazrola geçip, selamını çakıp:

— Yok değerli Başkomiserim, ne barda ne civarda kimse ölmemiş! dedi.

— Yahu, sen insanı çatlatırsın Memiş!

— Başkomiserim, benim demin içerde gördüklerimin hepsi kıvır zıvır ve hurda. Ölülerin hemen hepsi burda!

Başkomiser ter-ter tepindi:

— Allah belanı, Abdülkerim Kasım cezanı versin! Duymadın mı adam, tutanak tutmak için makine gelsin!

Bir şey işitmeyen memur, bir şey söylemiş olmak için:

— Mükemmel ölüm, mükemmel cinayet.. dedi. Altın dişler, parmaklardaki yüzükler adeta hazine..

Arkadaşı:

— Kardeşim, dedi, makine. -Parmaklarıyla, piyano çalar gibi gösterdi.- Anladın mı? Makine..

— Haa, anladım. Lakin ben bilmez piyano!

— Hayır be kardeşim, daktilo daktilo!

Memur, en sonunda, ne dediklerini anladığına sevinmişti. Koşar adım dışarı çıkmış, dili dışarda bir makineyi koşturup getirmişti. E, elbettte tüm bunlar Başkomiserin canını sıkmıştı.

Sorumlu Pehlivan'ın aklına esti, *"Siz bu memuru doktora gösterin.."* falan diyecekken, Başkomiser onun sözünü bayağı bıçakla kesti:

— Dur hele, sen kimsin hazret?

Sorumlu Pehlivan böyle sorulara öteden beri bayılır biterdi. Nerede olursa olsun, biraz daha yayılır gevşerdi. Nitekim gene yayılıp gevşeyip, gevrek gevrek güldü:

— N'olacak, tut ki ben Mayk Hamır'ım, durmadan can alırım!

Memurlardan biri mırıldandı:

— Yani, Pat Chamters'in arkadaşı mı?

Başkomiser homurdandı:

— Yoksa devenin başı mı?

— Devenin kuyruğu da olsa ben oyum.. dedi Cılk Kamber, nam-ı diğer Hırtoğlan.

Başkomiser gene homurdandı:

— Çocuklar, ölüleri gören bu herif çıldırmış sanıyorum. Ne dersiniz?

Genç polislerden kaytan bıyıklısı atıldı:

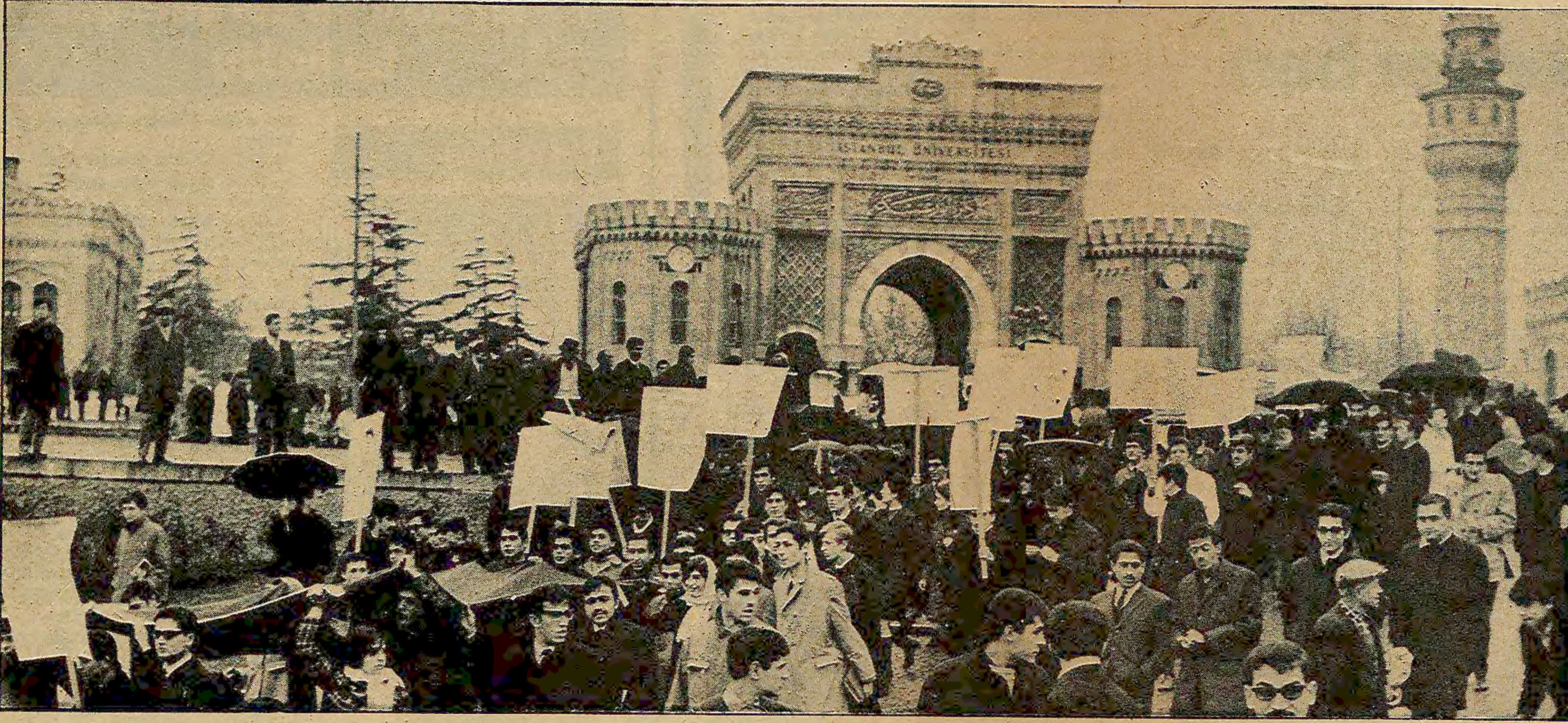
— Efendim, ben kendisini tanıyorum.

— Kimi, bunu mu?

— Hayır, o dediği kimseyi, yani Mayk Hamır'ı.. Lakin o şimdi Amerika'da efendim, burda olamaz. -Hırtoğlan'a döndü.- Beri bak hemşerim, topla ayaklarını!

DEVAM EDECEK

KURULUŞUNDAN DAĞILIŞINA KADAR TÜM OLAYLARLA THKP-C

1968 öğrenci hareketinin en önemli olaylarından biri de özel okullara karşı yapılan gösterilerdi. Gençlik, açılan özel okulların kapatılması için mücadele ederken, bunun yanı sıra bazı açılacak yeni özel okullara karşı da sesini yükseltiyordu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencileri açılacak olan Özel Hukuk Yüksek Okuluna karşı yürüyüş düzenlediler.

BÜTÜN YÖNLERİYLE **12 MART** YAŞAYANLAR ANLATIYOR — 3. BÖLÜM 3

- Cuntacılar kitle mücadelesine karşı çıkarken, devrimciler kitle hareketinin yükselişi içinde kurulan bağları pekiştirmek ve kazanılan tecrübeleri geliştirmek için çalışıyorlardı.
- Temmuz ayında İşçi Köylü gazetesi yayınlanmaya başlandı. Devrimciler gazeteyi hazırlıyor, dağıtıyor ve gazete aracılığıyla işçi ve köylülerle yeni yeni bağlar kuruyorlardı.

Ekim 69 Kurultayı dönüm noktası oldu

● 21 Mayıs günü Ankara'da bir evde Mihri Belli, Yusuf Küpeli, Doğu Perinçek, Mahir Çayan, Deniz Gezmiş, Gün Zileli, Ömer Özer Turgut, Gülten Çayan, Oral Çalışlar ve Cengiz Çandar'ın katıldıkları bir toplantı yapıldı. Toplantıda Doğu Perinçek, Yusuf Küpeli'yi şiddetle eleştirdi

Darbeciler devreye girmekte gecikmediler. Kitle hareketinin yükselişi darbecileri ürkütmüştü. Ege'de tütün üreticilerinin mitinglerinin örgütlenmesine ilişkin olarak Mustafa Kemal Çamkıran şunları anlatıyor:

"DARBECİLER işçi ve köylülerle birleşme yönünde attığımız adımlardan çok ürkmüşlerdi. Ege tütün mitinglerini örgütlediğimizi haber alan ünlü cuntacı Memduh Eren bizimle görüşmüş, mitinglere şiddetle karşı çıkmış ve bizi vazgeçirmeye çalışmıştı. Kitle ile birleşme yönünde attığımız adımlara şiddetle karşı çıkan cuntacılar etkiledikleri bazı gençler aracılığıyla gençliğin mücadelesini cuntaya hizmet edecek şekilde saptırmaya çalışıyor ve maceracılığı körüklüyorlardı."

19 Mayıs 1969'da Ankara'da yapılan bir gençlik gösterisini cuntacılar önce önlemeye çalışmışlar, başaramayınca da gençlik içindeki taraftarları aracılığıyla yürüyüşçüleri orduevine çekmek, böylece polisin orduevine saldırmasını sağlayarak ordu ile polis arasında bir çatışma yaratmayı hedeflemişlerdi. Devrimcilerin uyanıklığı ile bu plan önlenmişti.

Ayrılmanın başlangıcı olan toplantı

BU olayın ardından 21 Mayıs günü Ankara'da bir evde Mihri Belli, Yusuf Küpeli, Doğu Perinçek, Mahir Çayan, Deniz Gezmiş, Gün Zileli, Ömer Özer Turgut, Gülten Çayan, Oral Çalışlar ve Cengiz Çandar'ın katıldıkları bir toplantı yapıldı. Toplantıda Doğu Perinçek Yusuf Küpeli'yi şiddetle eleştirdi. FKF saflarında gelişen maceracılığa ve TİP'ten miras kalan ittifaksızlık siyasetine karşı uyardı. Proleter devrimcilerin vakit geçirmeksizin örgütlenmeleri gerektiğini savundu. Mihri Belli örgütlenme önerilerini her zamanki gibi geçiştirdi ve Yusuf Küpeli'yi korudu.

●TİP'le ideoloik uzlaşma içinde olan Yusuflar Kurultayda tasfiyeyi savunurken, TİP'le ideolojik mücadeleyi sürdüren devrimciler, genç insanların hatalı görüşlerinden dolayı tasfiyesine karşı çıkıyorlardı

Maceracılık örgütleniyor

MIHRI Belli'nin örgütsüzlük siyaseti, darbecilerin müdahaleleri ve AP iktidarının planlı tertipleri artık maceracılığın toprağını yeşertmişti. Doğu Perinçek ve arkadaşlarının uyarıları etkisiz kalıyordu.

O yaz küçük grupların askeri eğitimi başladı.

Darbeciliğe yakınlığı ile bilinen çevre 1969 yazı başında aralarında Ulaş Bardakçı'nın da bulunduğu bir grup genci çağırdı ve onlara Toroslarda bir askeri kamp örgütleme önerisi yaptı. Bu öneri maceracı fikirlerin etkisindeki gençlere çok çekici gelmişti. Kısa sürede hazırlıklar yapıldı ve yola çıkıldı. Olayı yaşayan biri şunları anlatıyor.

"Kampa ben de katılacaktım. Garaja gelip otobüse bindim ve birden arkamda 1. şubeden tanıdığım bir sivil polisin gelmekte olduğunu gördüm. Hemen arkadaşlara durumu açıklayıp, oradan ayrıldım. Kampı darbecilerin örgütledikleri anlaşılıyordu. Çünkü askeri eğitimi, kampı örgütleyen çevrenin sağladığı bir eski darbeci veriyordu. Bir yandan örgütlenmeye sırt çevriliyor, öte yandan maceracılık örgütleniyordu."

Bu kampa katılan gençlerin çoğu bir yıl sonra THKP-C'yi örgütleyeceklerdi.

25 Ocak 1971 yılında polis Siyasal Bilgiler Fakültesine baskın düzenledi. Baskında polisler Siyasal Yurdunun merdivenlerine ikişer ikişer kenara dizilerek inen talebeleri copluyorlardı. Bu baskında yurt odalarından birinin durumu ise fotoğraftaki gibiydi.

Filistin'e gidiş ve bölünme

AYNI yaz Yusuf Küpeli, Deniz Gezmiş, Cihan Alptekin, ve iki arkadaşları askeri eğitim görmek amacıyla Filistin'e gittiler. Yusuf Küpeli bir süredir Moskova'daki Lumumba Üniversitesine ya da C. Bettelheim aracılığıyla Küba'ya gitmeyi öneriyordu. Daha sonra Filistin'e gitmeye karar verdiler. Filistin'de Hawatme'nin örgütünde ne İsrail'le savaşma ne de askeri eğitim imkanı bulan grup içinde çelişmeler çıktı ve grup Deniz ve Yusuf taraftarları olarak ikiye bölündü.

Mahir Çayan bu grupla birlikte Filistin'e gitmeyi kararlaştırmıştı. Ancak gitmedi. Çayan, babasının hastalanıp öldüğünü, gruba daha sonra katılmayı düşündüğü halde bunu gerçekleştiremediğini söylüyordu.

Yine aynı yaz ODTÜ'den Hüseyin İnan ve arkadaşları da Filistin'e, El Fetih kampında eğitim görmeye gittiler. Dönüşte yakalanarak Diyarbakır Cezaevine girdiler. İnan grubuna bağlı olarak daha bir çok kişi o yaz Filistin'e gitti.

Bu arada provokatörler de Türkiye'de kamp örgütlemeye ve Filistin'e gitmeye başladılar. Bunlardan en çok bilinen ikisi provokatör Sami ve Semih Dinç'ti. Ankara Dil Tarih'te devrimci gençler arasında bir grup örgütleyen Sami, Elbistan Dağlarında da kamp düzenledi. Grupta anlaşmazlık çıktı ve ikiye bölündü. Bir grup Filistin'e gitme çabası içindeyken provokatör Sami tarafından yakalatıldı. Çok sayıda ajan provokatör de Filistin'e gitmeye başladığından, sınırda yakalanmalar ve Filistin'de birbirine düşmeler sıklaştı.

Maceracı ve devrimci görüşler netleşiyor

1969 yazında FKF'nin geniş tabanı ve devrimcilerin çoğunluğu kitle hareketinin yükselişi içinde kurulan bağları pekiştirmek ve kazanılan tecrübeleri geliştirmek için çalışıyorlardı. Temmuz ayında İşçi Köylü gazetesi yayınlanmaya başladı. Devrimciler gazeteyi hazırlıyor, dağıtıyor ve gazete aracılığıyla işçi ve köylülerle yeni yeni bağlar kuruyorlardı. Bu mücadele içinde TİP'in etkisi altındaki devrimciler de kazanılıyordu.

O yaz Demir Döküm işçilerinin büyük direnişi başladığında devrimciler ve İşçi Köylü gazetesi onların yanındaydı.

1969 yazında yürütülen bu iki farklı tür çalışma ile baharda devrimci saflarda şekillenmeye başlayan iki farklı görüş iyice billurlaştı. Bir tarafta daha sonra THKP-C ve THKO olarak örgütlenecek olan Mahir Çayan, Yusuf Küpeli, Münir Aktolga, Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Arslan grupları, öte tarafta Doğu Perinçek, Gün Zileli, Bora Gözen, Oral Çalışlar ve arkadaşları. 1969 sonbaharında yapılan ve FKF'nin DGDF (Dev-Genç) adını aldığı Kurultaya işte bu şartlarda geliniyordu.

Komandolar tarafından öldürülen Battal Mehetoğlu'nun İstanbul'da düzenlenen cenaze töreninde annesi konuşurken. Fotoğrafta Mehetoğlu'nun annesinin arkasında sağ baştaki CHP Milletvekili Celal Doğan.

FKF Kurultayı

FKF Kurultayı Ankara'da Siyasal Bilgiler Fakültesi konferans salonunda toplandı. Salon çeşitli kentlerden gelen devrimci gençlerle tıklım tıklım doluydu. Coşkulu ve birlik ruhu içinde bir gençlik kitlesiydi bu. Kurultay TİP'in FKF içindeki temsilcilerine karşı mücadelenin kesin zaferini ilan ederek başladı. Artık tüm FKF tabanı devrimci saflarda birleşmiş, TİP'in temsilcileri bir avuç kalmışlar ve Kurultaya katılacak yüzleri bile kalmamıştı.

İşte bu noktada Kurultayın coşkulu birlik havasını gölgeleyecek ayrılık belirdi. Kitle çalışmasından küçük grupların askeri eğitimine kaymış olan ve kendisine "eylemci" diyen gruplar FKF içinde TİP'lilere karşı mücadele adı altında geniş bir tasfiye hareketi başlatmak istiyorlardı. Doğu Perinçek ve arkadaşları dar grupçuluğu bir yana atıp, doğru çizgide en geniş birlik için çalışmaya çağırdılar.

Devrimciler Kurultaydaki konuşmalarında genç insanların tasfiye edilmesini yanlış bulduklarını vurguluyor, bu gençlerin kafalarındaki yanlış fikirlere karşı ideolojik mücadele verilerek ve ikna yöntemini sonuna kadar kullanarak kazanılabileceğini savunuyorlardı. Bu tutum Kurultayda çoğunluğun desteğini sağladı ve uzun tasfiye listeleri geri alındı.

Yarın:
Latin Amerika devrimi ve Mahir Çayan

Televizyonda bugün

11.00 GÜNAYDIN	13.40 YAŞADIĞIMIZ DÜNYA	17.05 TATİL GÜNÜ	20.40 DALLAS
12.00 HAFTANIN ŞARKISI	14.25 POP MÜZİK	19.30 TAŞ DEVRİ	21.25 YURDUN SESİ
12.05 TATİL SİNEMASI	15.00 TATİL GÜNÜ	20.00 HABERLER	23.25 SANAT DÜNYASI
	17.00 HABERLER	20.35 SAZ ESERLERİ	23.50 HABERLER